

**Správa o plnení úloh zahraničnej a európskej politiky SR v roku 2016
a jej zameranie na rok 2017**

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR

február 2017

Obsah

Zhrnutie	3
1. Európska politika a slovenské predsedníctvo v Rade EÚ	8
Slovenské predsedníctvo v Rade Európskej únie	8
Ďalšie pôsobenie SR v EÚ.....	9
Európske politiky.....	9
2. Regionálna a bilaterálna spolupráca s európskymi partnermi.....	12
Regionálna spolupráca.....	12
Vzťahy so susednými krajinami	12
Ďalšie európske krajiny	13
3. Vonkajšie vzťahy EÚ a bilaterálna spolupráca s ďalšími partnermi.....	15
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika EÚ	15
Západný Balkán a Turecko.....	15
Východná Európa, Ruská federácia a stredná Ázia.....	16
Transatlantické vzťahy	18
Latinská Amerika a Karibik	18
Blízky a Stredný východ, subsaharská Afrika.....	19
Ázia a Tichomorje	20
4. Bezpečný a demokratický svet.....	21
Severoatlantická aliancia	21
Spoločná bezpečnostná a obranná politika EÚ.....	22
Efektívny multilateralizmus	23
Ochrana ľudských práv.....	25
Medzinárodné právo	26
Odzbrojenie	26
Boj proti terorizmu	27
Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE).....	28
Rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc	29
5. Podpora ekonomických záujmov	30
Energetická bezpečnosť.....	32
Podpora vedomostnej ekonomiky a inovácie	33
Medzinárodný obchod a obchodná politika EÚ	33
Medzinárodné ekonomické a finančné organizácie a inštitúcie	35
6. Otvorené ministerstvo a služby občanom	36
Konzulárna pomoc.....	36
Koordínácia jednotnej prezentácie SR v zahraničí.....	38
Verejná a kultúrna diplomacia.....	38
Spolupráca s mimovládny neziskový sektorom	39
Slováci žijúci v zahraničí.....	39
7. Profesionálna zahraničná služba	40
Personálna politika a vzdelávanie zamestnancov	40
Modernizácia informačno-komunikačnej infraštruktúry.....	41
Rozpočtové otázky	41

Zhrnutie

V uplynulom roku už tretím rokom **pokračovala a pretrváva nepriaznivá zmena vonkajšieho bezpečnostného prostredia SR**. Slovenská republika je osobitne znepokojená pokračujúcou nestabilitou na východ od svojich hraníc, ale aj celkovo v širšom európskom susedstve. Terorizmus/Daiš a s ním spojená destabilizácia celých regiónov, hlboké krízy, vojnové operácie, na ktoré nadväzovali nekontrolovateľné migračné vlny, prinášali dramatické zmeny v európskom susedstve a nové bezpečnostné výzvy pre EÚ i SR ako jej člena. Prepojenie terorizmu v regiónoch susediacich s EÚ s terorizmom vnútri EÚ, riadeným či inšpirovaným Daišom, vytvára atmosféru strachu a prispieva k nárastu podpory pre radikálne politické strany. EÚ sa nevyhla ani vnútorným napätiam, hlasovaniu o odchode Spojeného kráľovstva z EÚ, kritike občanov a nástojčivej potrebe sebareflexie. Takýto bezprecedentne zložitý vývoj tvoril kontext, v ktorom sa SR pripravovala a prebrala prvýkrát predsedníctvo v Rade EÚ.

Úloha Severoatlantickej aliancie ako základného piliera zaručenia obrany SR sa v kontexte dynamiky zmien opätovne potvrdila a samit vo Varšave, ktorý nadviazal na závery z Walesu, predznačil ďalšiu adaptáciu NATO v politickej, vojenskej a inštitucionálnej rovine. Prijatím **Spoločnej deklarácie o zintenzívnení spolupráce medzi NATO a EÚ v oblasti bezpečnosti** SR prispela k udeleniu silného mandátu pre zblížovanie oboch inštitúcií do budúcnosti.

Zahraničná politika v roku 2016 plnila zámery **Programového vyhlásenia novej vlády Slovenskej republiky na roky 2016-2020** (PVV, marec 2016), ktoré potvrdilo **kontinuitu proeurópskej a proatlantickej zahraničnopolitickej orientácie SR a vytýčilo viaceré priority**. Pre zahraničnú politiku SR tak stanovilo **európsky rámec**, na ktorý sa viažu kľúčové záujmy Slovenska. SR ich bude aktívne obhajovať s dôrazom na spoločné riešenia a dodržiavanie pravidiel. V zhoršujúcom sa bezpečnostnom prostredí sa pre ochranu bezpečnostných záujmov SR vláda zaviazala zamerať na **strategickú adaptáciu NATO i EÚ**. **Efektívny multilateralizmus** zostáva významnou dimenziou vzťahov, osobitne pri prevencii a mierovom riešení konfliktov, ochrane ľudských práv, postavení žien, podpore reformných procesov v rámci OSN, ako aj implementácii Agendy 2030 a boji proti zmene klímy. SR sa aj preto intenzívne zaujíma o pozície v štruktúrach OSN, OBSE, EÚ, NATO, ako aj v ďalších medzinárodných organizáciách. Ďalšou prioritou je **ekonomická diplomacia**, ktorá je nielen dôležitou súčasťou hospodárskej politiky SR, krajiny s proexportne orientovaným hospodárstvom, ale súčasne aj aktérom v medzinárodnej ekonomickej politike. Dôležitou zostáva ochrana **občana v zahraničí**, rovnako v zmysle systému pomoci a konzulárnej asistencie, ako aj uľahčenia cestovania vďaka rušeniu vízovej povinnosti či starostlivosti o Slovákov žijúcich v zahraničí. Plnenie cieľov slovenskej zahraničnej politiky dopĺňa **prezentácia Slovenska v zahraničí**, ktorú začala zastrešovať vôbec prvá značka Slovenska.

Spomedzi priorít bolo **historicky prvé slovenské predsedníctvo v Rade EÚ (SK PRES)** jednou z najvýznamnejších zahraničnopolitických udalostí od vzniku SR. Slovenské predsedníctvo dosiahlo konkrétne výsledky vo všetkých štyroch prioritných oblastiach. Pri viacerých legislatívnych návrhoch sa SK PRES podarilo dosiahnuť dohodu členských štátov alebo dohodu s Európskym parlamentom. Vďaka včasnej a dôslednej príprave Slovensko zvládlo svoje prvé predsedníctvo aj po organizačnej a logistickej stránke. Začiatok predsedníctva bol poznačený bezprecedentnou situáciou pre Úniu a jej členské štáty. Spôsobilu ju rozhodnutie občanov Spojeného kráľovstva o vystúpení ich krajiny z EÚ. Napriek tomu, že toto rozhodnutie nemalo vplyv na priority a zameranie SK PRES, bolo

určujúce pre celkovú atmosféru v EÚ, v ktorej výkon predsedníctva prebiehal. Najvýznamnejším podujatím predsedníctva bol neformálny samit hláv štátov a vlád 27 členských štátov EÚ, ktorý sa uskutočnil v septembri v Bratislave. Odštartoval takzvaný **Bratislavský proces reflexie o budúcnosti EÚ**. Ten bude v centre pozornosti SR v nadchádzajúcom období, rovnako ako zachovanie kontinuity v rámci predsedníckeho Tria.

Zámerom predsedníctva bolo tiež osloviť občana a zvýšiť povedomie o slovenskom predsedníctve u ľudí vo všetkých regiónoch Slovenska. To sa podarilo prostredníctvom dotačnej schémy, ktorá podporila 27 projektov realizovaných v regiónoch a formou záštity nad 213 podujatiami.

Výkon SK PRES mal pozitívny dopad aj na regionálnu spoluprácu SR, jej bilaterálne vzťahy so susedmi, partnermi z EÚ, na oživenie bilaterálnych vzťahov SR s krajinami Latinskej Ameriky a Karibiku, Blízkeho a Stredného východu, severnej a subsaharskej Afriky a Ázie. Množstvo návštev najvyšších slovenských predstaviteľov v týchto krajinách bolo impulzom rozvoja predovšetkým ekonomickej spolupráce. Z toho vyplýva záväzok využiť pozitívne momentum aj v ďalšom období¹.

Rok 2016 bol pre Slovensko mimoriadny aj v multilaterálnej dimenzii, osobitne ak ide o kandidatúry do OSN a OBSE. Na pôde OSN zaznamenala SR v roku 2016 bezprecedentný úspech. **Historicky prvýkrát postavila SR vlastného kandidáta do nového, transparentnejšieho a inkluzívnejšieho procesu výberu generálneho tajomníka OSN.** Minister M. Lajčák skončil na druhom mieste a spomedzi kandidátov z krajín Východnej Európy obstál najlepšie. Kandidatúra prispela k pozitívnemu zviditeľneniu Slovenskej republiky a potvrdeniu vysokého kreditu slovenskej diplomacie v globálnom meradle. Potvrdením dôvery v schopnosti slovenskej diplomacie presadzovať princípy efektívneho multilateralizmu je aj jednomyseľná dohoda štátov Východoeurópskej regionálnej skupiny postaviť ministra M. Lajčáka ako jediného kandidáta na **post predsedu 72. zasadnutia Valného zhromaždenia OSN** vo voľbách v júni 2017.

Okrem toho sa Slovensko uchádzalo o **post predsedníckej krajiny Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe** (OBSE). Ministri účastníckych štátov OBSE našu iniciatívu privítali a návrh bol prijatý konsenzom. Aj v tomto prípade SR získala túto funkciu po prvý raz na obdobie jedného roka od januára 2019. Do tretice ide o kandidatúru SR do Rady pre ľudské práva na roky 2018-2020. Členstvo v Rade predstavuje jedinečnú možnosť presadzovať dodržiavanie ľudských práv v globálnom rozmere.

Tieto kandidatúry predstavujú pre slovenskú diplomaciu **historickú príležitosť** stať sa jedným z dôležitých aktérov svetovej diplomacie a efektívne uplatňovať svoj politický vplyv pri presadzovaní kľúčovej priority slovenskej zahraničnej politiky: zabezpečovať mier a prosperitu pre všetkých.

SR bude participovať na posilňovaní medzinárodného rámca pre **boj proti terorizmu a násilnému extrémizmu** a implementovať príslušné rezolúcie BR OSN. Budeme naďalej podporovať a podieľať sa na činnosti Globálnej koalície proti Daišu a prispievať k väčšej komplementárnosti iniciatív a vyššej synergii úsilia medzinárodného spoločenstva. Budeme tiež presadzovať komplexný prístup ako čeliť hybridným hrozbám či terorizmu.

Pokiaľ ide o komplexný fenomén migračnej krízy, počas SK PRES začala v rámci **udržateľnej migračnej a azylovej politiky** začiatkom októbra 2016 svoju činnosť Európska

¹ Podrobné hodnotenie SK PRES je predmetom samostatnej komplexnej *Správy o priebehu a výsledkoch predsedníctva SR v Rade EÚ*, ktorú MZVaEZ SR predloží vláde SR do konca februára 2017.

pohraničná a pobrežná stráž, významný nástroj na ochranu vonkajších hraníc únie. Slovenské predsedníctvo tiež navrhlo koncept efektívnej solidarity v oblasti migrácie v záujme zblíženia pozícií členských štátov. Dosiahnutá bola aj dohoda členských štátov o vytvorení Európskeho fondu pre udržateľný rozvoj, ktorý má riešiť prvotné príčiny migračnej a utečeneckej krízy. Napokon migračná kríza poukázala aj na potrebu užšie **prepojiť rozvojové aktivity s humanitárnou pomocou a obsahovo i časovo ich synchronizovať**.

SR bude podporovať komplexný prístup k predchádzaniu krízam, humanitárnej pomoci, stabilizácii, budovaniu mieru, udržateľnému rozvoju, zmierňovaniu dopadov zmien klímy, reforme bezpečnostného sektora, ako aj k úlohe žien v mierových a preventívnych procesoch a ľudským právam. Bude sa naďalej aktívne podieľať na rokovaniach zameraných na prijatie globálnych kompaktov pre **utečencov a migrantov**. SR bude ďalej presadzovať riešenie primárnych **príčin migrácie**. Prioritne bude podporovať **adaptáciu rozvojového systému OSN** na implementáciu cieľov udržateľného rozvoja do roku 2030.

V európskej politike sledovala SR aj svoje tradičné priority ako **krajiny západného Balkánu a Východného partnerstva**. V prípade Balkánu sa SR podarilo udržať agendu politiky rozširovania v centre pozornosti EÚ. Vďaka angažovaniu sa SR a jej podpore uskutočnili viaceré krajiny regiónu výrazný pokrok v procese integrácie.

Vzhľadom na to, že SR s regiónom Východného partnerstva bezprostredne susedí, je jej prirodzeným záujmom udržať tento multilaterálny program medzi prioritami EÚ. Práve tento cieľ SR, spoločne s ďalšími podobne zmýšľajúcimi ČK EÚ, v r. 2016 aktívne presadzovala a bude sa mu naďalej venovať.

Vo vzťahu k **Rusku** SR podporovala dialóg medzi Moskvou a Bruselom týkajúci sa riešenia závažných zahraničnopolitických otázok, budúcnosti súvisiacich reštriktívnych opatrení a výhľadovo aj budúceho usporiadania vzájomných susedských vzťahov. Vzhľadom na malý pokrok v riešení zostanú uvedené otázky v centre pozornosti SR aj v ďalšom období. Bilaterálne bola a bude prioritou SR ekonomická spolupráca s dôrazom na oblasť energetiky a využívania existujúcej energetickej infraštruktúry.

V kontexte transatlantického partnerstva boli v centre pozornosti SR prezidentské voľby v **Spojených štátoch amerických**. Prioritou SR na ďalšie obdobie bude nadviazanie efektívnej spolupráce s administratívou prezidenta D. Trumpa a zaistenie kontinuity doterajšej úspešnej spolupráce v oblasti ekonomiky, ale aj bezpečnosti, obrany a modernizácie OS SR.

Prioritným regionálnym formátom ostáva **Vyšehradská skupina** a spoločné konštruktívne riešenia a východiská zo súčasných kríz, ktorým je EÚ vystavená. Ambíciou trilaterálneho **Slavkovského formátu (S3)** zasa je expertný dialóg a medzirezortná spolupráca s Rakúskom a Českou republikou. V rámci nášho líderstva v tomto zoskupení v prvom polroku 2017 posilníme koordináciu so susedmi v oblasti európskej agendy, dopravnej infraštruktúry, energetickej bezpečnosti, jednotného digitálneho trhu, či duálneho vzdelávania.

Ekonomická diplomacia sa stala integrálnou súčasťou výkonu zahraničnej politiky rovnako v ústredí, ako aj na zastupiteľských úradoch, kde MZVaEZ využívalo kompetencie ekonomickej diplomacie na cieľavedomé presadzovanie obchodno-ekonomických záujmov SR². Stanovené priority sa darilo úspešne realizovať najmä vďaka skvalitneniu koordinácie a spolupráci všetkých participujúcich aktérov, ako sú **Rada vlády SR na podporu exportu**

² MZVaEZ SR na základe uznesenia vlády č. 236/2015 predložilo hodnotiaci materiál *Správa o stave a výsledkoch ekonomickej diplomacie za rok 2016*.

a investícií SR, Rada pre strategické riadenie, koordináciu a kontrolu činnosti SARIO a Rada ministra dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR pre koordináciu činnosti SACR. K dobrým výsledkom rovnako prispelo intenzívne využívanie nástrojov - osobitne podnikateľských misií zameraných sektorovo a smerujúcich do vybraných krajín Ázie, Afriky, ale aj na Balkán a do EÚ, ďalej prezentácií na medzinárodných podujatiach a sústredenie sa na inovácie, nové technológie a výskum.

Výhľadovo v roku 2017 sa bude ekonomická diplomacia realizovať v súlade s koncepčným materiálom **Zameranie ekonomickej diplomacie v oblasti bilaterálnych a multilaterálnych vzťahov do roku 2020.** Ten indikuje ako prioritnú oblasť obchodu teritóriá v blízkom susedstve EÚ, z hľadiska možnej investičnej spolupráce zasa ako prioritu krajiny so silnou ponukou priamych zahraničných investícií a z hľadiska vývozu kapitálu krajiny západného Balkánu, Turecko, Vietnam, vybrané krajiny Afriky a krajiny SNŠ. Ťažiskom z hľadiska významu výskumnej a inovačnej spolupráce budú krajiny so silným vedecko-výskumným a inovačným potenciálom – USA, Čína, Turecko, Japonsko, Izrael, Kórejská republika či Švajčiarsko.

SR efektívne obhajovala energetické záujmy EÚ. Z hľadiska bezpečnosti dodávok zdôrazňovala SR dôležitosť pokračovať vo využívaní **ukrajinsko-slovenského plynového koridoru.** Dokázala získať podporu rovnako zmýšľajúcich krajín, argumentujúcich proti zámeru vybudovať plynovod obchádzajúci ukrajinsko-slovenský koridor (**Nord Stream 2 - NS2**), ako projekt nekompatibilný predovšetkým s princípmi Energetickej únie EÚ, ako aj s legislatívou a záujmami EÚ ako celku. Naše vytrvalé namietanie voči NS2 pomohlo Eustreamu v negociáciách s ruským partnerom Gazpromom o preprave plynu po roku 2019. Prioritami pre SR v oblasti energetiky naďalej zostáva dobudovanie **severo - južného plynárenského koridoru** a diverzifikácia trás a dodávateľov plynu prostredníctvom **realizácie projektu plynovodu Eastring**, čím sa dosiahne prepojenie európskych trhov s plynom pri maximálnom využití existujúcej infraštruktúry.

V oblasti konzulárnej pomoci bolo prioritou zabezpečiť účinnú ochranu a pomoc občanom SR v núdzových situáciách v zahraničí a skvalitňovať konzulárne služby a informácie, reflektujúc neustále narastajúcu mobilitu občanov SR. Skvalitňovanie malo podobu zlepšenia legislatívneho rámca konzulárnej pomoci a využívania nových technológií. Osobitnú pozornosť rezort venoval téme medzinárodnoprávnej ochrany detí a mládeže. Tieto priority zostávajú v platnosti aj na nasledujúce obdobie.

Na prezentáciu SR v **oblasti verejnej a kultúrnej diplomacie** malo veľký podporný vplyv uvedenie prvej jednotnej značky krajiny vyjadrenej sloganom GOOD IDEA SLOVAKIA – DOBRÝ NÁPAD SLOVENSKO. Efektívna implementácia brandingu v celej štátnej správe bude prioritou na rok 2017.

K výraznému pokroku došlo v oblasti **krajanskej politiky.** Nový prístup k Slovákom v zahraničí vytýčený programovým vyhlásením vlády má podobu posilňovania legislatívneho a inštitucionálneho rámca. Dôležitým impulzom bolo vytvorenie Rady vlády SR pre krajanské otázky, ktorej úlohou je zlepšiť medzirezortnú koordináciu a podporu krajanov.

Predvídateľnosť vývoja medzinárodných vzťahov sa v ostatných, krízami poznamenaných rokoch, výrazne znižovala. Tento trend bude pokračovať aj v roku 2017 a anticipovať čo i len strednodobý vývoj udalostí a vzťahov je stále zložitejšie. Nachádzame sa v období zmeny paradigmy, ktorá vznikla po skončení studenej vojny. Mení sa celková

situácia v globálnych medzinárodných vzťahoch. Pretrvávajú konflikty v našom blízkom susedstve a musíme hľadať spôsoby, ako riešiť ich príčiny a vyrovnávať sa s ich dôsledkami.

Výzvou pre EÚ a jej členské štáty bude aj to, že bude musieť zvládnuť odchod jedného člena a súčasne veľmi rýchlo formulovať, aké sú naše záujmy, pričom v dvoch najväčších krajinách sa uskutočnia voľby v atmosfére nástupu nových politických trendov. Súčasťou kontextu je aj to, že máme za partnerov novú americkú administratívu, ktorá veľmi jasne komunikuje nový prístup v zásadných bezpečnostných, hospodárskych a ďalších otázkach, ktoré sa dotýkajú Európy. Z toho vyplýva, že **klúčovým bude definovať záujmy EÚ**, pretože iba tak ich môžeme ofenzívne presadzovať a byť rovnocenným partnerom ostatným globálnym hráčom. **SR by malo byť v jadre, medzi tými krajinami, ktoré usilujú o zjednotenú, súdržnú a bezpečnú Európu.**

Okrem už vyššie uvedených zámerov zahraničnej politiky SR ju v roku 2017 doplnia však aj viaceré zámery v ďalších oblastiach:

SR v zmysle záverov **Bratislavskej deklarácie** odštartovala politické procesy zamerané na posilnenie eurointegračného projektu, ktorých súčasťou ostáva aj implementácia Globálnej stratégie EÚ pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku.

Vychádzajúc z potreby revízie národných strategických dokumentov aj vzhľadom na meniacu sa podobu terorizmu a na jeho implikácie SR pristúpila k tvorbe novej **Bezpečnostnej stratégie**, ktorá by mala byť v roku 2017 schválená vládou SR a následne Národnou radou SR. Na pokračujúci fenomén vzájomného prepojenia vnútornej a vonkajšej bezpečnosti a stierania hraníc medzi vojenskými a nevojenskými hrozbami bude potrebné reagovať väčšou spoluprácou všetkých rezortov na strategickej úrovni.

SR bude čeliť veľkej výzve týkajúcej sa spôsobu uchopenia **Agendy 2030**/cieľov udržateľného rozvoja a jej implementácie v našich domácich podmienkach, ako príležitosti pre komplexné posúdenie a nové nastavenie priorit rozvoja Slovenska na nasledujúce roky.

Pre zvládnutie **predsedníctva SR v OBSE** bude potrebné jeho personálne, administratívne, organizačné i finančné zabezpečenie.

Závazkom je aj pokračovať v kvalitných medzinárodných fórach, akými sa stali konferencie **Globsec, Tatra summit a T2gE konferencia o prechode na zelené hospodárstvo**, ako aj v úspešnej účasti na svetových výstavách **EXPO, tentoraz v Aстане**.

Bude potrebné pokračovať v úsilí lepšie **prepojiť** zahraničnú spoluprácu s perspektívnymi domácimi potrebami SR **v záujme progresu v oblasti primárneho a aplikovaného výskumu, zabránenia „úniku mozgov“ a nedostatku kvalifikovanej technickej pracovnej sily.**

A napokon bude potrebné sústrediť sa na medzinárodnú dimenziu príprav **spomienkových podujatí súvisiacich s udalosťami z roku 1918**, ako aj využiť tieto príležitosti na **prezentáciu Slovenska**, z ktorého sa stala úspešná, dynamická a moderná krajina.

1. Európska politika a slovenské predsedníctvo v Rade EÚ

Slovenské predsedníctvo v Rade Európskej únie

Historicky prvé predsedníctvo SR v Rade EÚ (SK PRES) bolo mimoriadnym úspechom našej zahraničnej a európskej politiky. SR túto úlohu zvládla úspešne po obsahovej, organizačnej aj logistickej stránke. **Komplexné hodnotenie priebehu a výsledkov SK PRES bude predmetom samostatnej hodnotiacej správy^[1].**

Najvýznamnejšou udalosťou SK PRES bol **neformálny samit EÚ 27**, ktorý sa uskutočnil v Bratislave 16. 9. 2016. Cieľom stretnutia lídrov bol začiatok politickej reflexie o budúcom vývoji EÚ. Lídri našli zhodu na perspektíve a smerovaní EÚ a zadefinovali kľúčové témy na najbližšie obdobie: migrácia a ochrana hraníc, bezpečnosť, ekonomická a sociálna dimenzia. Samit schválil **Bratislavskú deklaráciu a Bratislavskú cestovnú mapu**, v ktorých sa stanovili ciele na nadchádzajúce mesiace. Dokumenty sú začiatkom tzv. Bratislavského procesu, ktorý vyvrcholí pri príležitosti 60. výročia podpisu Rímskych zmlúv v marci 2017.

Medzi najvýznamnejšie výsledky SK PRES patrí ratifikácia **Parižskej klimatickej dohody**, podpísanie **dohody CETA** (Komplexná hospodárska a obchodná dohoda s Kanadou), sfunkčnenie **Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž**, prijatie **rozpočtu EÚ na rok 2017**, posilnenie dôveryhodnosti **procesu rozširovania**, či prijatie dohody prijatej v Kigali (Rwanda) s cieľom zmeniť Montrealský protokol o látkach, ktoré poškodzujú ozónovú vrstvu. V rámci **udržateľnej migračnej a azylovej politiky** prišlo SK PRES s návrhom **konceptu efektívnej solidarity**, ktorým sa pokúsilo zbližiť pohľady členských štátov a prekonať politické napätia v tejto oblasti. Malta ako nástupníčka krajina predsedajúca Rade EÚ po Slovensku bude v prístupe iniciovanom slovenským predsedníctvom pokračovať.

V rámci SK PRES sa uskutočnilo na Slovensku 20 neformálnych podujatí na vysokej úrovni, z toho 14 neformálnych zasadnutí ministrov, 4 ministerské konferencie, návšteva kolégia komisárov EK a neformálne stretnutie 27 hláv štátov a vlád – Bratislavský samit. Okrem toho sa uskutočnilo viac ako 180 podujatí a zasadnutí na pracovnej a expertnej úrovni a 6 podujatí parlamentnej dimenzie SK PRES, vrátane vôbec prvého neformálneho stretnutia predsedov parlamentov členských krajín EÚ. Na podujatiach SK PRES na Slovensku sa spolu zúčastnilo viac ako 26 tisíc delegátov. Slovenské predsedníctvo poskytlo záštitu pre viac ako 210 podujatí alebo projektov.

Z pohľadu **horizontálnych otázok a celkovej koordinácie** prípravy SK PRES boli činnosti v prvom polroku 2016 zamerané predovšetkým na finálnu fázu personálneho posilnenia ministerstiev a ostatných orgánov štátnej správy podieľajúcich sa na samotnom výkone SK PRES. **Celkovo bola administratíva SR posilnená o 350 odborníkov**, z toho MZVaEZ SR ako hlavný koordinátor SK PRES, vrátane Stáleho zastúpenia SR pri EÚ v Bruseli, bolo posilnené o 231 ľudí. Odborná výpomoc bola zabezpečená aj formou **25 sekondovaných diplomatov** z členských krajín EÚ, Nórska a EÚ inštitúcií pôsobiacich na MZVaEZ SR a SZ SR pri EÚ.

S cieľom zachovať efektívnu komunikáciu na **medzirezortnej úrovni** pokračovali v roku 2016 zasadnutia **Medzirezortnej koordinačnej rady**. Diskusia prispela k doladeniu príprav SK PRES a koordinácii spoločných postupov spojených s nečakanými výzvami, pred ktorými sa SR ocitla tesne pred prevzatím predsedníctva v Rade EÚ. Výsledok referenda v Spojenom kráľovstve o zotrvaní v EÚ negatívne ovplyvnil atmosféru na začiatku SK PRES,

^[1] Komplexná hodnotiacia *Správa o priebehu a výsledkoch predsedníctva SR v Rade EÚ* bude v zmysle uznesenia vlády SR č. 672/2015 predložená na rokovanie vlády SR do konca februára 2017.

pragmatickou komunikáciou s britskými partnermi sa však podarilo minimalizovať vplyv referenda na ďalší priebeh SK PRES. Výsledok hlasovania otvoril diskusiu o budúcnosti EÚ s cieľom bojovať proti odstredivým politickým silám v EÚ a zlepšiť komunikáciu s občanmi. MZVaEZ SR vytvorilo medzirezortnú pracovnú skupinu, ktorej cieľom je analyzovať dopady Brexitu a definovať priority SR pre nadchádzajúce rokovania so Spojeným kráľovstvom.

Pre zabezpečenie náležitého plnenia úloh predsedníckej krajiny v Rade EÚ podpísalo MZVaEZ SR v máji a júni 2016 s členmi Tria **bilaterálne dohody o spolupráci v oblasti zastupovania v pracovných skupinách a výboroch Rady EÚ**. Kladne hodnotíme nastavenie spolupráce a podporu zo strany Holandska a Malty v politikách, v ktorých SR z opodstatnených dôvodov nemá dostatočné expertné kapacity (rybárska a námorná politika). SR partnerom z Tria spoľahlivosť a ústretovosť opätovala. Na základe bilaterálnej dohody prevezme SR v prvom polroku 2017 záväzky súvisiace so zastupovaním Malty v pracovných skupinách týkajúcich sa atómových otázok, lesného hospodárstva, veterinárnych a fytozdravotných oblastí, biodiverzity, zmeny klímy a pod.

Počas SK PRES sa začala implementovať Medziinštitucionálna dohoda o lepšej tvorbe právnych predpisov medzi Radou EÚ, Európskou komisiou a Európskym parlamentom. Jej cieľom je upriamiť európsku legislatívu na oblasti s najväčšou pridanou hodnotou pre občanov EÚ, zvýšiť jej účelnosť, efektívnosť a transparentnosť.

Ďalšie pôsobenie SR v EÚ

Po skončení SK PRES bude SR ďalej pracovať ako aktívny účastník európskej agendy a spolutvorca európskych politík. Pri efektívnom presadzovaní záujmov SR na poli EÚ bezpochyby pomôžu aj nové skúsenosti diplomatických pracovníkov jednotlivých rezortov, ktoré nadobudli počas slovenského predsedníctva. V roku 2017 sa očakáva začiatok rokovaní o odchode Spojeného kráľovstva z EÚ. Úlohou MZVaEZ SR a ostatných rezortov bude zadefinovať národnú pozíciu a priority pre rokovania EÚ so Spojeným kráľovstvom.

V súlade s Bratislavskou deklaráciou a Bratislavskou cestovnou mapou bude cieľom zlepšovanie komunikácie medzi členskými štátmi, s inštitúciami EÚ a občanmi. Zámerom bude posilňovanie mechanizmu na preskúmanie vykonávania prijatých rozhodnutí a lojálnej spolupráce a komunikácie medzi členskými štátmi a inštitúciami.

V rámci európskej medziinštitucionálnej agendy bude cieľom podporovať inštitúcie EÚ v pokračovaní zvyšovania transparentnosti.

Európske politiky

Hospodárska a menová únia (HMÚ), stabilita eurozóny a eura

SK PRES intenzívne pracovalo na prvej fáze dobudovania HMÚ (dotvorenie Bankovej únie, vytváranie Únie kapitálových trhov). Zároveň začalo diskusiu o druhej fáze tohto procesu. Sústredilo sa hlavne na problematiku rozpočtovej kapacity eurozóny. V roku 2017 bude pre SR dôležité marcové predloženie bielej knihy o dobudovaní HMÚ, v ktorej EK zhodnotí doterajší pokrok prehlbovania HMÚ a navrhne ďalšie kroky tohto procesu.

Viacročný finančný rámec, Politika súdržnosti

Počas SK PRES sa začalo strednodobé prehodnotenie Viacročného finančného rámca (VFR) 2014 – 2020. V roku 2017 bude prioritou úspešné ukončenie tohto procesu. Koncom roka na strednodobé prehodnotenie VFR nepriamo nadviaže diskusia o jeho podobe po roku 2020. EK má predložiť návrh do konca roka 2017. V oboch zmienených diskusiách je pre SR

prioritné zachovať čo najväčší podiel politiky súdržnosti a spoločnej poľnohospodárskej politiky na celkových výdavkoch rozpočtu EÚ.

Migrácia

Udržateľná migračná a azylová politika bola jednou z priorit SK PRES. V porovnaní s rokom 2015 bola situácia stabilnejšia, najmä na tzv. západobalkánskej migračnej trase, kde sa počet migrantov výrazne znížil vďaka uzavretiu tejto trasy a dohode EÚ s Tureckom. Výzvou ostáva zvládanie situácie na centrálnej stredomorskej trase, ktorá je využívaná migrantmi pochádzajúcimi prevažne z afrických krajín. SR podporuje intenzívny dialóg s týmito krajinami s cieľom zlepšiť podmienky v krajinách pôvodu a tranzitu a znížiť počet migrantov. Naďalej budeme podporovať uzatváranie tzv. kompakto, ktoré predstavujú kvalitatívne novú úroveň vzťahov EÚ s vybranými africkými štátmi. SR presadzovala vznik Európskej pohraničnej a pobrežnej stráže, ktorá zefektívni ochranu vonkajších hraníc. Na jej fungovanie prispela do rezervy rýchleho nasadenia 35 príslušníkmi. SR v rámci operácií agentúry Frontex vyslala v roku 2016 celkovo 164 policajtov (najviac do Grécka, Talianska, Bulharska) a na základe bilaterálnych dohôd 200 policajtov (Slovinsko, Maďarsko, Macedónsko, Srbsko). SR má v databáze zahraničnej jednotky policajného zboru aktuálne 289 príslušníkov. Pre potreby Frontexu je zatiaľ vyčlenených 66 expertov. Vyslania na bilaterálnej báze budú taktiež pokračovať aj v roku 2017. Okrem vyslaní SR aktívne pomáhala Rakúsku pri ubytovaní ich žiadateľov o azyl. Zariadenie v Gabčíkove poskytlo v priebehu roka 2016 dočasné útočisko a starostlivosť celkovo 1267 žiadateľom. V roku 2017 bude SR podporovať opatrenia, ktoré prispievajú k riešeniu príčin a dôsledkov migračnej krízy v európskom priestore, ale aj za jeho hranicami. S cieľom preukázať solidaritu s najviac zasiahnutými štátmi budeme ďalej poskytovať personálnu, finančnú a technickú pomoc.

Energetická únia EÚ

Po skončení SK PRES budeme podporovať dobudovanie Energetickej únie EÚ s cieľom zabezpečiť bezpečnú, cenovo dostupnú a ekologicky udržateľnú energiu. Privítali sme, že energetická bezpečnosť sa stala jedným z pilierov stratégie Energetickej únie. K prioritám SR budú naďalej patriť najmä otázky zvýšenia bezpečnosti dodávok energonosičov, rozvoj a modernizácia súčasnej energetickej infraštruktúry a dobudovanie vnútorného trhu s energiou.

Doprava

SR podporuje zvýšenie konkurencieschopnosti európskeho hospodárstva a realizáciu jednotného európskeho dopravného trhu. SK PRES sa podarilo dosiahnuť dohodu na úrovni členských štátov v súvislosti s revidovanými spoločnými pravidlami pre bezpečnosť civilného letectva vrátane vôbec prvých celoeurópskych pravidiel pre civilné bezpilotné lietadlá a balík návrhov k bezpečnosti osobných lodí. SR počas SK PRES prijalo tzv. Bratislavskú deklaráciu, Deklaráciu generálnych riaditeľov civilného letectva členských štátov Európskej únie a ďalších členských štátov Európskej konferencie civilného letectva (ECAC): Dodržiavanie schémy globálneho trhového opatrenia (GMBM) od jej začiatku. Prijatie tejto deklarácie výraznou mierou prispelo k následnému prijatiu schémy GMBM pre oblasť medzinárodnej leteckej dopravy na 39. valnom zhromaždení Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO).

Stratégia jednotného digitálneho trhu

SR podporovala implementáciu Stratégie jednotného digitálneho trhu a SK PRES realizovalo významný pokrok v tejto agende, či už v odstraňovaní prekážok nákupu služieb cez internet, odstraňovaní neodôvodneného geografického blokovania medzi členskými

štátmi, vytvorení predpokladov pre rýchly internet 5G alebo pre postupné odstránenie roamingových poplatkov v roku 2017. SK PRES sa tiež podarilo v rekordne krátkom čase dosiahnuť čiastočnú dohodu ČK k nariadeniu WIFI4EÚ, ktorého cieľom je vybaviť verejné priestranstvá miest a obcí EÚ vysokorýchlostným internetom. SR bude ďalej podporovať hlavné ciele stratégie a presadzovať v EÚ znižovanie regulačných opatrení a elimináciu bariér v cezhraničnom elektronickom obchode pre jednoduchšie podnikanie.

Kybernetická bezpečnosť

SK PRES sa podarilo presadiť revíziu mandátu skupiny „Priatelia predsedníctva pre kybernetické záležitosti“ na stálu pracovnú skupinu „Horizontálna pracovná skupina pre kybernetické záležitosti“. Téma kybernetickej bezpečnosti tak na európskej úrovni získala horizontálny, strategický a prierezový rozsah. SR bola v roku 2016 prítomná pri vzniku zmluvného verejno-súkromného partnerstva v oblasti kybernetickej bezpečnosti, ktoré bude ďalej podporovať.

Telekomunikácie

SK PRES má veľký podiel na zrušení roamingových poplatkov pre spotrebiteľov, keď sa mu podarilo na úrovni členských štátov dosiahnuť dohodu týkajúcu sa nových pravidiel pre veľkoobchodné roamingové trhy v EÚ. Tieto stanovujú maximálne veľkoobchodné roamingové poplatky, ktoré si navzájom účtujú podniky poskytujúce služby medzinárodného roamingu (hlas, SMS a dáta). **Od 15. júna 2017 tak budú môcť všetci občania EÚ využívať službu roaming za cenu ako vo svojej domovskej krajine.** Počas SK PRES bola taktiež dosiahnutá politická dohoda s Európskym parlamentom o využívaní frekvenčného pásma 470 – 790 MHz v EÚ. Jeho budúce využívanie veľmi úzko súvisí s podporou rozvoja prístupu k širokopásmovým sieťam, ako aj s digitálnym pozemským televíznym vysielaním.

Konkurencieschopnosť

SR sa bude ďalej venovať nosným oblastiam ako vnútorný trh, malé a stredné podnikanie, ochrana spotrebiteľa, výskum a inovácie, priemyselná politika a lepšia regulácia. Bude podporovať iniciatívy redukovávajúce zostávajúce prekážky na vnútornom trhu. Prioritne sa zameria na inovácie a princíp „smart industry“. V súlade s oznámením Komisie o Vesmírnej stratégii pre Európu z októbra 2016 bude MZVaEZ SR v rámci svojej pôsobnosti podporovať posilňovanie autonómie a konkurencieschopnosti Európy v kozme.

Sociálna politika

SR realizovala plány vykonávania záruky pre mladých ľudí a možno naďalej očakávať podporu opatrení EÚ s cieľom znížiť primárne ich nezamestnanosť. SR sa bude sústreďovať na legislatívne zmeny vnútorného trhu, najmä revíziu smernice o vysielaní pracovníkov a revíziu pravidiel v oblasti koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia.

Poľnohospodárska politika

SR vyhodnocovala opatrenia stabilizácie poľnohospodárskych trhov a podporovala diskusiu o zlepšení postavenia poľnohospodárov v potravinovom dodávateľskom reťazci. SR bude pokračovať v diskusii o budúcnosti základov Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ po roku 2020.

Boj proti klimatickým zmenám

Včasnou ratifikáciou Parížskej dohody na národnej úrovni SR dokázala svoju medzinárodnú zodpovednosť a aktívny prístup k boju proti klimatickým zmenám. Výsledkom SK PRES bolo dosiahnutie konsenzu o ratifikácii Parížskej dohody na úrovni EÚ a pod

vedením SR boli na klimatickej konferencii v Marrákeši prijaté dôležité rozhodnutia potrebné na jej implementáciu. Úspechom SK PRES bolo dosiahnutie dohody v Kigali s cieľom zmeniť Montrealský protokol o látkach, ktoré poškodzujú ozónovú vrstvu, ktoré je považované za jeden z prvých konkrétnych krokov k napĺňaniu cieľov Parížskej dohody. Ďalej sa budeme zaoberať o vykonávanie dohody na globálnej úrovni a v rámci EÚ budeme spolupracovať na revízii existujúcej a prijímaní novej klimatickej a energetickej legislatívy.

2. Regionálna a bilaterálna spolupráca s európskymi partnermi

Regionálna spolupráca

Prioritným regionálnym formátom bola **Vyšehradská skupina**. Záujem európskych a globálnych hráčov o politický dialóg vo formáte V4+ pretrval aj počas českého a poľského predsedníctva vo V4. Na úrovni premiérov sa rokovalo s Macedónskom a Bulharskom, Nemeckom a Ukrajinou. Ministri zahraničných vecí zasa konzultovali s krajinami NB8, východnými partnermi, Beneluxom, Nemeckom a Francúzskom a krajinami západného Balkánu. Vzhľadom na aktuálne tendencie v rámci V4 bude SR presadzovať, aby skupina ponúkala konštruktívne východiská zo súčasných kríz, ktorým je EÚ vystavená. Prirodzeným záujmom SR je zabrániť vytváraniu možných nových deliacich čiar medzi Východom a Západom. Okrem pravidelných stretnutí politických predstaviteľov V4 na vysokej úrovni bude v roku 2017 pokračovať politický dialóg vo formáte V4+. SR od 1. 1. 2017 prevzala rotujúce **predsedníctvo v Medzinárodnom vyšehradskom fonde**. Bude sa usilovať o posilnenie strategického riadenia tejto medzinárodnej organizácie so sídlom v Bratislave.

Ambíciou trilaterálneho **Slavkovského formátu (S3)** je prehĺbiť expertný dialóg a medzirezortnú spoluprácu s Rakúskom a ČR ako dôležitými susedmi SR. V rámci nášho líderstva v tomto zoskupení v prvom polroku 2017 posilníme koordináciu so susedmi v oblasti európskej agendy, dopravnej infraštruktúry, energetickej bezpečnosti, jednotného digitálneho trhu, či duálneho vzdelávania.

SK PRES predsedalo **pracovnej skupine Európskeho združenia voľného obchodu (EFTA) a Rade EHP**. V rámci oboch fór sa pripravovali závery Rady k aktuálnym vzťahom s nečlenskými štátmi EÚ združenými v rámci zoskupení EFTA a EHP.

V rámci predsedníctva **Stratégie EÚ pre podunajskú oblasť (EUSDR)** zorganizovala SR stretnutie národných koordinátorov a koordinátorov prioritných oblastí, ktorí schválili revíziu cieľov EUSDR, prediskutovali problematiku riadenia EUSDR a podporu prípravy strategických projektov cez nadnárodný program Dunaj. SR v spolupráci s EK a Spoločným výskumným centrom komisie zorganizovala 5. výročné fórum pre podunajskú oblasť s názvom „Inovačné toky – voda, poznatky a inovácie v dunajskom regióne“ zamerané na výzvy riadenia vodného hospodárstva, výskum a inovácie. V rámci akcie sa uskutočnilo stretnutie ministrov zodpovedných za výskum a inovácie. V roku 2017 sa SR zameria na prioritnú oblasť 4 Obnova a udržanie kvality vôd a 7 Rozvoj znalostnej spoločnosti.

Vzťahy so susednými krajinami

Nadštandardným vzťahom s **Českou republikou** dominovalo 4. spoločné zasadnutie vlád SR a ČR v Bratislave v septembri, ktoré vytýčilo nové projekty bilaterálnej spolupráce,

najmä v oblasti obrany a bezpečnosti, vnútra, energetiky, dopravy a kultúry. SR a ČR schválili koncepciu spolupráce pozemných síl oboch armád. SR vymenovala národného koordinátora prípravy osláv spoločných výročí v roku 2018. V roku 2017 bude prioritou zlepšenie vzájomných väzieb v oblasti energetiky (najmä na úrovni prevádzkovateľov plynárenských prepravných sietí) a na rozvoj projektov v oblasti cestnej a železničnej infraštruktúry. V centre pozornosti bude prehlbovanie spolupráce obranných a bezpečnostných zložiek oboch štátov, vrátane výmeny informácií a skúseností v oblasti migrácie a azylovej politiky.

Bilaterálne vzťahy s **Maďarskom** sú na historicky najlepšej úrovni. Kľúčovou oblasťou spolupráce je rozvoj ekonomických vzťahov. Akcelerácia budovania cezhraničnej dopravnej infraštruktúry bude prioritou spolupráce v ďalšom období. SR bude ďalej využívať mechanizmus zmiešaných komisií vytvorených v zmysle Základnej zmluvy, ktorý považujeme za najlepší rámec na dialóg a rozvoj spolupráce.

S **Poľskom** pokračoval dialóg zameraný na oblasť rozvoja dopravnej a energetickej infraštruktúry. Rozvíjala sa cezhraničná spolupráca regiónov, ktorá bola zameraná na identifikáciu spoločných projektov na roky 2014 – 2020 pre oblasť cestovného ruchu, kultúrnej výmeny a ochrany kultúrneho dedičstva. Na rok 2017 sú naplánované 2. medzivládne konzultácie a 3. zasadnutie predsedníctiev NR SR a poľského Sejmu.

Vo vzťahu k **Rakúsku** došlo k pokroku v rozvoji dopravnej infraštruktúry a úspešne pokračovala spolupráca v oblasti duálneho vzdelávania. K prioritám kooperácie s Rakúskom bude patriť intenzívna koordinácia rozvoja a modernizácie dopravných prepojení, spolupráca v inovačno-výskumnej oblasti a realizácia nových projektov cezhraničnej spolupráce. Vo Viedni bola v septembri podpísaná dohoda medzi ministerstvami dopravy o výstavbe severného železničného prepojenia Bratislava – Viedeň.

Stabilita a bezpečnosť **Ukrajiny** boli a zostávajú prioritou zahraničnej politiky SR vo východnej Európe. SR podporovala reformy na Ukrajine súvisiace s implementáciou Asociačnej dohody, podporovala zdynamizovanie cezhraničnej spolupráce a zintenzívnenie spolupráce v oblasti hospodárstva a energetiky. Návštevu Ukrajiny uskutočnil minister M. Lajčák. Ukrajinskej strane odovzdal humanitárnu pomoc. So svojimi partnermi sa na medzinárodných fórach stretol prezident SR A. Kiska aj premiér R. Fico. SR bude ďalej podporovať stabilitu a bezpečnosť, teritoriálnu integritu a suverenitu Ukrajiny a jej európsku orientáciu. Záujmom je zdynamizovanie vzťahov Ukrajiny so SR aj s EÚ v kontexte Asociačnej dohody.

Ďalšie európske krajiny

Vzájomné väzby s **Nemeckom** posilnila spolupráca počas SK PRES. Kľúčovým záujmom SR je udržať vysokú dynamiku rozvoja relácie v politickej i hospodárskej oblasti. Okrem ďalšieho zvyšovania objemu obchodnej výmeny a investícií v SR sa zameriame na zintenzívňovanie spolupráce v oblasti vedy a výskumu.

Významným impulzom rozvoja hospodárskych vzťahov so **Spojeným kráľovstvom** bola investícia Jaguar Land Rover v Nitre. Krajina zostáva kľúčovým obchodným partnerom a spojencom v NATO aj po rozhodnutí vystúpiť z EÚ. Júlová návšteva premiérky T. Mayovej v Bratislave potvrdila záujem SR pokračovať v intenzívnom politickom dialógu so spojeným kráľovstvom. Rešpektujeme Brexit, a máme záujem na udržaní čo najužších vzťahov Spojeného kráľovstva s EÚ. V januári 2017 predstavila premiérka T. Mayová princípy budúcich rokovaní s EÚ. Vyplýva z nich, že Spojené kráľovstvo nebude mať za daných podmienok záujem o prístup k jednotnému trhu. Z pohľadu SR je dôležité, že Spojené kráľovstvo je - na báze reciprocity - pripravené garantovať status občanov EÚ, ktorí už v

súčasnosti v Spojenom kráľovstve žijú. Prípravy SR na rokovania EÚ so Spojeným kráľovstvom zahŕňajú aj vytvorenie medzirezortnej pracovnej skupiny a stanovenie ďalšieho mechanizmu koordinácie pri príprave stanovísk a pozícií SR.

Vzťahy s **Francúzskom** sa intenzívne rozvíjajú v súlade s Akčným plánom strategického partnerstva 2013 – 2018. Došlo k prehĺbeniu spolupráce na úrovni národných parlamentov. Uskutočnila sa historicky prvá oficiálna návšteva prezidenta SR vo Francúzsku.

Vysokú úroveň politického dialógu s **Talianskom** potvrdila návšteva prezidenta SR v Ríme. SR bude podporovať kontakty v oblasti kultúry a vzdelávania a posilňovať hospodárske väzby. V kontexte migračnej krízy sa SR aktívne podieľa na spoločných operáciách agentúry FRONTEX v Taliansku.

SK PRES a intenzívna spolupráca v rámci predsedníckeho Tria (Holandsko-SR-Malta) posilnila vzájomné väzby s **Maltou**. Okrem posilnenia politických väzieb krajiny Tria spolupracovali na parlamentnej aj expertnej úrovni.

Potvrdením vysokej kvality vzťahov s **Holandskom** bola návšteva holandskej princeznej Beatrix v SR pri príležitosti symbolického odovzdania predsedníctva v Rade EÚ.

Vzťahy so **Slovinskom a Chorvátskom** zdynamizovali styky na úrovni ministrov zahraničných vecí, ako aj účasť chorvátskej prezidentky na konferencii GLOBSEC. Na rok 2017 je plánovaná návšteva prezidenta SR v Slovinsku, stretnutie premiérov Chorvátska a Slovenska a návšteva predsedu chorvátskeho parlamentu v SR.

Dôkazom úspešnej spolupráce SR s **Estónskom, Lotyšskom a Litvou** je politický dialóg vo formáte V4 + NB8, ktorý bude popri prehľbovaní hospodárskej spolupráce nosným vektorom rozvoja vzájomných vzťahov aj v roku 2017. V budúcom roku bude do Lotyšska vyslaných 150 slovenských vojakov. Estónsko v 2. polroku 2017 prevezme predsedníctvo v Rade EÚ.

Vo vzťahoch so **Španielskom** došlo k prehĺbeniu obchodno-investičnej spolupráce, nárastu objemu cestovného ruchu zo Španielska do SR a odštartovaniu implementácie „Programu spolupráce v oblasti školstva, kultúry a športu 2016 – 2019“.

Schválením pridruženého pozorovateľského štatútu pre SR v Spoločenstve portugalsky hovoriacich krajín SR deklarovala zámer v nadchádzajúcich rokoch rozvíjať efektívnu spoluprácu s **Portugalskom** a lusofónnymi krajinami v oblasti ekonomickej, sociálnej, kultúrnej, výskumnej a mnohých iných a podporovať výučbu portugalčiny v SR.

Relácii so **Švajčiarskou konfederáciou** dominovala návšteva prezidenta J. N. Schneider-Ammannana v SR a recipročná návšteva prezidenta A. Kisku. SK PRES sa usilovalo o kompromis v rokovaniach EÚ so Švajčiarskom o voľnom pohybe osôb. Prioritou SR bude posilňovanie ekonomickej a výskumno-inovačnej dimenzie vzájomných vzťahov.

Vo vzťahoch s **Nórskym kráľovstvom** došlo k výraznému oživeniu. SR navštívili premiérka E. Solbergová a predseda parlamentu O. Thommessen. Bolo podpísané memorandum o porozumení o čerpaní fondov Nórskeho finančného mechanizmu a finančného mechanizmu EHP na roky 2014 – 2021. Prehĺbila sa spolupráca vo vzdelávaní nórskeho študentov v SR. SR sa zameria na zintenzívnenie hospodárskej spolupráce, realizáciu projektov v oblasti vedy, výskumu a inovácií, či ďalšie investície.

V záujme riešenia dopadov migračnej krízy sa reštartoval dialóg s **Gréckom**, ktoré patrí k najviac postihnutým krajinám. SR mu poskytla humanitárnu pomoc viac ako 200 tis. € a pomoc v podobe vyslania desiatok policajtov a prostredníctvom Frontexu a EASO.

Tradične dobré bilaterálne vzťahy so **Svätou stolicou** potvrdila júnová návšteva predsedu NR SR A. Danku. Aktuálnou otázkou je finalizácia prípravy Dohody o vzájomnom uznávaní dokladov o vzdelaní medzi SR a Svätou stolicou.

3. Vonkajšie vzťahy EÚ a bilaterálna spolupráca s ďalšími partnermi

Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika EÚ

SK PRES úspešne zvládlo proces riadenia činnosti Rady EÚ dovnútra, ako aj jej zastupovanie smerom do zahraničia. SR sa podarilo skĺbiť úlohu predsedajúcej krajiny a zároveň aktívneho spolutvorcu európskej agendy pri témach ako Globálna stratégia EÚ, migrácia, posilňovanie vonkajšej bezpečnosti EÚ, rozvoj spolupráce so susedmi EÚ a posilňovanie ich stability a bezpečnosti, podpora procesu rozširovania EÚ, definovanie budúcnosti vzťahov so Spojeným kráľovstvom po jeho odchode z EÚ, posilňovanie transatlantických väzieb a spolupráce v ďalších oblastiach. SR úspešne napĺňala jeden zo štyroch cieľov SK PRES, ktorým bola podpora globálne angažovanej Európy, najmä pri podpore stabilizácie susedstva EÚ.

Počas maltského predsedníctva bude SR ako člen predsedníckeho Tria zabezpečovať kontinuitu implementácie programu Tria. Bude sa zaoberať za posilňovanie postavenia EÚ na medzinárodnej scéne v duchu Globálnej stratégie EÚ. Prioritou bude stabilizácia a rozvoj susedstva únie, ktoré majú priamy dopad na EÚ. SR chce ešte viac politicky investovať do podpory prevencie ozbrojených konfliktov, opatrení na posilňovanie dôvery a posilňovania udržateľného rozvoja. SR bude ďalej prispievať k udržaniu jednoty únie voči vonkajším výzvam a podporovať konsenzuálne riešenia v otázkach ako nelegálna migrácia. Bude presadzovať komplexný prístup ako čeliť hybridným hrozbám a terorizmu.

Západný Balkán a Turecko

SR naplnila svoju ambíciu počas SK PRES **posilniť celkovú dynamiku a kredibilitu** politiky rozširovania, pričom sa zamerala v prvom rade na jej efektívnu **komunikáciu** smerom von a dovnútra EÚ. V tomto úsilí, ako aj v poskytovaní skúseností z vlastných reformných a integračných procesov do európskych a euroatlantických štruktúr bude SR pokračovať.

SR prispela k posilneniu dlhodobej líderskej pozície **Čiernej Hory** (MN) v európskej i euroatlantickej integrácii. Otvorením ďalších 2 kapitol posunula Čiernu Horu bližšie k jej vstupu do EÚ. SR ako jedna z prvých krajín ratifikovala prístupový protokol do NATO. SR bude ďalej aktívne podporovať pokrok MN v jej integračnom úsilí, ktorý by mal slúžiť ako pozitívny príklad pre celý región. Plánované sú návštevy najvyšších ústavných činiteľov, vrátane historicky prvej návštevy predsedu NR SR v MN, stretnutie zástupcov poslaneckých klubov priateľstva, ustanovujúce zasadnutie zmiešanej hospodárskej komisie a poskytnutie skúseností z budovania e-governmentu. V rámci programu MF SR a UNDP Verejné financie pre rozvoj bude pokračovať posilňovanie kapacít Ministerstva financií Čiernej Hory pri prechode na akruálne účtovníctvo verejného sektora. SR bude podporovať mobilitu vysokoškolských študentov a pedagogických pracovníkov.

Vo vzťahu k **Srbsku** SR počas SK PRES presadila prelom v rokovacom procese otvorením 2 kľúčových kapitol v oblasti právneho štátu (23 a 24), ako aj ďalších 2 kapitol (5 a 25). SK PRES sa zároveň podarilo predbežne uzavrieť prvú kapitolu v prístupovom procese Srbska. SR tiež dôsledne sledovala dialóg Belehrad – Priština so snahou podporiť proces normalizácie a napredovanie oboch strán v eurointegračných ambíciách. V blízkej budúcnosti sa SR prioritne zameria na účasť v twinningových programoch orientovaných na ochranu spotrebiteľa a inšpektoráty práce a v oblasti spolupráce MF SR a UNDP na budovanie kapacít v oblasti riadenia verejných financií. Sústreďme sa tiež na dopracovanie novej dohody o

zamedzení dvojitého zdanenia v oblasti príjmu a majetku a riešenie finančnej pohľadávky SR voči Srbsku z roku 2006. SR bude prispievať k napredovaniu dialógu Belehrad – Priština a pokračovať v konštruktívnom prístupe ku Kosovu v snahe pomôcť jeho socioekonomickému rozvoju.

Pokus o prevrat v **Turecku** výrazne narušil napredovanie prístupového procesu. SK PRES v rámci možností udržiavalo čo najpozitívnejšiu komunikáciu medzi EÚ a Tureckom. Spoločné reagovanie na migračnú krízu vyústilo do dohody vedúcej k zásadnému zníženiu prílevu utečencov a ekonomických migrantov do únie. SR sa bude usilovať o zintenzívnenie politických kontaktov na vysokej úrovni a ekonomickej spolupráce. Bude podporovať oživenie prístupového procesu Turecka a užšiu koordináciu v oblasti SZBP.

Významným výsledkom angažovania sa SR bolo prijatie záverov predsedníctva k rozširovaniu na decembrovej Rade pre všeobecné záležitosti s podporou drvivej väčšiny členských štátov. V časti k **Albánsku** vyzýva EK informovať o dosiahnutom pokroku, na základe ktorého by mali byť v budúcnosti otvorené prístupové rokovania. SR chce zintenzívniť hospodárske vzťahy uzavretím dohôd o zabránení dvojitého zdanenia a podpore a ochrane investícií. Plánovaná je recipročná návšteva premiéra E. Ramu v SR.

Po podaní prihlášky **Bosny a Hercegoviny** o členstvo v EÚ prispela SR k nájdeniu konsenzu únie v otázke splnenia zostávajúcich kritérií. Na základe neho Rada v septembri svojimi závermi požiadala EK o vypracovanie stanoviska k prihláške. Na rok 2017 je plánované zasadnutie zmiešanej bilaterálnej komisie pre hospodársku a vedecko-technickú spoluprácu v Sarajeve.

Decembrové závery v časti o **Macedónsku** obsahujú ustanovenie, ktorým vyzýva EK reagovať na pokrok krajiny v oblastiach identifikovaných ako podmienky jej napredovania smerom k EÚ. Impulzom zintenzívnenia ekonomickej a turistickej výmeny medzi SR a Macedónskom bolo prvé zasadnutie spoločnej komisie pre hospodársku spoluprácu a nadviazanie leteckého spojenia Bratislava – Skopje. SR bude novej vláde poskytovať transformačné skúsenosti, osobitne model Národného konventu o EÚ.

Východná Európa, Ruská federácia a stredná Ázia

Východné partnerstvo v súčasnosti súperí o politickú pozornosť a zdroje s početnými vonkajšími i vnútornými výzvami, ktorým EÚ čelí. Vzhľadom na bezprostredné susedstvo s regiónom Východného partnerstva je prirodzeným záujmom SR udržať tento multilaterálny program medzi prioritami EÚ. SR s podobne zmýšľajúcimi ČK EÚ v roku 2016 presadzovala práve tento cieľ. Napriek zníženej viditeľnosti témy pokračovala úspešná implementácia záverov ostatného samitu Východného partnerstva v Rige. Účinnosť nadobudli asociačné dohody EÚ s Moldavskom a Gruzínskom. Gruzínsko a Ukrajina splnili podmienky na udelenie bezvízového režimu, čo bude znamenať liberalizáciu vízového režimu s týmito dvoma krajinami v r. 2017. Okrem podpory reforiem v krajinách partnerstva kladla SR dôraz na realizáciu infraštruktúrnych projektov, podporu hospodárskej spolupráce a na prehĺbovanie medziľudských kontaktov. SK PRES zaradilo Východné partnerstvo medzi svoje priority. Naplnilo ich zintenzívnením politického dialógu s partnermi na vysokej úrovni. Mimoriadne hodnotené boli stretnutia krajín partnerstva s členskými krajinami EÚ v Bratislave na úrovni ministrov zahraničia a spravodlivosti, ako aj ministrov životného prostredia krajín Východného partnerstva v Luxemburgu. Partnerstvo zostáva hlavným nástrojom východného vektora zahraničnej politiky SR. Popri pokračujúcej diferenciacii partnerov bude SR podporovať ich štrukturálne reformy a ich približovanie sa európskym hodnotám. Pridanou hodnotou SR je tu odovzdávanie skúseností z reformného procesu a procesu integrácie do európskych a atlantických štruktúr. V roku 2017 sa úsilie SR v súlade

s asociačnou agendou zameria na podporu budovania nezávislých a efektívnych inštitúcií v Gruzínsku, Moldavsku a na Ukrajine (3 krajiny asociované s EÚ) a na podporu rozšíreného dialógu EÚ s Arménskom, Azerbajdžanom a Bieloruskom. V centre pozornosti budú projekty praktickej spolupráce a budovanie prepojení medzi inštitúciami. SR bude podporovať prehĺbovanie vzťahov EÚ s partnermi v bezpečnostnej oblasti a pri posilňovaní odolnosti voči vnútorným i vonkajším výzvam. SR bude aktívne participovať v príprave nadchádzajúceho samitu partnerstva, ktorý sa uskutoční v novembri 2017 v Bruseli. Cieľom SR na samite bude posilnenie atraktivity a relevantnosti tohto konceptu spolupráce s EÚ pre všetky krajiny tak, aby ich prepojenie na EÚ bolo zaujímavejšie ako iné alternatívy.

SR podporovala pokračovanie dialógu EÚ – **Rusko** predovšetkým vo vzťahu k riešeniu medzinárodných problémov a jednotnú pozíciu EÚ v oblasti sankčného režimu voči Rusku. Počas SK PRES sa podarilo dosiahnuť konsenzus počas predlžovania sektorových sankcií (do 31. júla 2017) a individuálnych sankcií (do marca 2017). V otázke sankcií SR zdôrazňovala pripravenosť viesť dialóg s RU a reagovať v závislosti od pozitívneho angažovania sa Ruska v prospech vyriešenia konfliktu na Ukrajine vrátane plnej implementácie Minských dohôd. Uskutočnili sa pracovné cesty premiéra R. Fica a ministra M. Lajčáka do Moskvy. SR sa snažila o zabezpečenie stabilných dodávok energetických surovín, pri maximálnom využití prepravného potenciálu SR a rozvoj cestovného ruchu. Doriešil sa problém cyklotrónového centra. Otvorené ostali otázky zbrojárskej spolupráce (licencie, vrtuľníky) a ďalších projektov (širokorozchodná trať). SR bude podporovať diskusiu EÚ o budúcom usporiadaní vzťahov s RU. Prioritou SR bude udržanie dosiahnutej úrovne politického dialógu a spolupráce v oblasti energetiky ako aj riešenie otvorených otázok. V pozornosti bude zachovanie tranzitného potenciálu SR a zabezpečenie dodávok energetických surovín. Napriek zložitej medzinárodno-politickej situácii máme záujem na pokračovaní práce medzivládnej komisie pre hospodársku spoluprácu a pracovnej skupiny pre rozvoj spolupráce v oblasti priemyslu s cieľom prehĺbiť hospodársku spoluprácu a realizovať rozpracované projekty.

SR ocenila pozitívny trend vývoja vzťahov **Bieloruska** s EÚ a jeho zahraničnopolitických postojov, čo sa premietlo do zrušenia väčšiny sankcií EÚ. SR ocenila aktivity Minska pri riešení krízy na Ukrajine. Krajinu navštívil premiér R. Fico. SR konštatovala pozitívne tendencie rozvoja hospodárskej spolupráce a rastúci záujem Bielorusov cestovať do SR. Budeme prehĺbovať dialóg, hospodársku spoluprácu, hlavne v oblasti turizmu, budeme sa snažiť o zvýšenie počtu bieloruských študentov v SR. Očakávame pokračovanie konštruktívnej politiky Minska v otázke vykonávania trestu smrti a reformy volebného práva, čo by malo prispieť k zlepšovaniu vzťahov s EÚ.

V súvislosti s aktivitami SR voči **krajinám južného Kaukazu** podporovala SR v **Gruzínsku** proces reforiem v rámci asociačnej agendy. Pokračoval rast obchodného obratu. Gruzínsko navštívil prezident A. Kiska. SR pozitívne hodnotila záujem **Azerbajdžanu** zintenzívniť spoluprácu v ekonomickej oblasti, čoho prejavom bolo novembrové schválenie mandátu na vyjednávanie o budúcej dohode EÚ – Azerbajdžan. V súvislosti s **Arménskom** sa počas SK PRES podarilo schváliť mandát na rokovania o komplexnej dohode v letectve EÚ – Arménsko. SR bude podporovať rozvoj regiónu a jeho približovanie sa k EÚ. Vo vzťahu s jednotlivými krajinami sa bude usilovať o zintenzívnenie ekonomickej spolupráce.

SR podporovala rozvoj vzťahov EÚ s krajinami **Strednej Ázie**, ktoré ostávajú kľúčové hlavne z pohľadu energetickej bezpečnosti (Južný koridor, náleziská uránu). Návšteva ministra M. Lajčáka v Kazachstane a konzultácie štátneho tajomníka L. Parízka v Uzbekistane a Tadžikistane prispeli k zviditeľneniu regiónu v EÚ a podporili tak úsilie osobitného zástupcu EÚ pre región, slovenského diplomata P. Buriana. SR bude pokračovať v politickom dialógu a podpore hospodárskej spolupráce.

Transatlantické vzťahy

SR pokračovala v spolupráci so **Spojenými štátmi americkými (USA)** pri modernizácii OS SR. Úspešne napredovala spolupráca s Národnou gardou štátu Indiana, ako aj spolupráca v poskytovaní rozvojovej pomoci krajinám západného Balkánu a Východného partnerstva. USA podporili snahy SR a jej partnerov o zviditeľnenie nevýhodnosti projektu Nord Stream 2. V máji vznikla Slovensko-americká rada pre obchod a inovácie zameraná na podporu obchodu a slovenského startupového ekosystému. SR sa zameria na nadviazanie vzťahov s administratívou D. Trumpa. Dialóg sa bude sústreďovať na bezpečnosť a obranu, posilňovanie energetickej bezpečnosti SR a EÚ a rozširovanie stability vo východnej a juhovýchodnej Európe. Budeme zdôrazňovať záujem o udržanie strategického transatlantického spojenectva, jeho obojstrannú prospešnosť, ako i potrebu jeho aktívneho rozvíjania aj zo strany USA.

Počas SK PRES bola podpísaná medzi EÚ a **Kanadou** Komplexná ekonomická a obchodná dohoda (*CETA*) a Dohoda o strategickom partnerstve. Uskutočnilo sa rokovanie ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí M. Lajčáka a ministra obrany P. Gajdoša s rezortnými partnermi. Vytvorenie skupiny priateľov Slovenska v kanadskom parlamente potvrdilo rastúci záujem Kanady o SR. Prioritou bude prehĺbovanie dialógu a uskutočnenie návštevy prezidenta SR v Kanade. 150. výročie vzniku Kanady využijeme na aktívnejšiu spoluprácu s krajinami a zviditeľnenie SR.

Latinská Amerika a Karibik

K oživeniu dialógu s **Mexikom** prispeli konzultácie štátnych tajomníkov v Bratislave a rokovanie ministrov zahraničia na okraj 71. VZ OSN. V decembri sa v Mexiku konalo druhé najväčšie podujatie SK PRES mimo EÚ, zasadnutie strán Dohovoru o biologickej diverzite COP 13. SR zastupovali ministri L. Sólymos a A. Érsek.

SR viedla posilnený dialóg s **krajinami Latinskej Ameriky**. Prezident A. Kiska navštívil **Argentínu** a **Čile**. Jeho návšteva v **Brazílii**, počas ktorej sa zúčastnil na OH v Rio de Janeiro, prispela k zviditeľneniu SR. Minister M. Lajčák rokoval v **Uruguaji**, politické konzultácie štátnych tajomníkov prebehli v **Argentíne** a **Paraguaji**. SK PRES sa zasadilo o urýchlenie procesu pristúpenia **Ekvádoru** k bilaterálnej obchodnej dohode s EÚ. V nadväznosti na novembrový podpis mierovej dohody medzi vládou **Kolumbie** a povstalcami hnutia FARC, ktorý ukončil vyše 50-ročný konflikt v krajine, bola počas SK PRES podpísaná Dohoda o zriadení Zvereneckého fondu pre Kolumbiu, do ktorého SR prispela 20 000 €.

SK PRES podporovalo normalizáciu vzťahov EÚ s **Kubou**. V decembri bola podpísaná dohoda medzi EÚ a Kubou o politickom dialógu a spolupráci. Bilaterálne sa vzťahy s **Kubou** dostali na kvalitatívne novú úroveň v ekonomickej a zahraničnopolitickej oblasti. Dosiahla sa definitívna dohoda o **urovnaní historického dlhu Kuby**, ktorá odstránila hlavnú prekážku rozvoja vzťahov. Počas návštevy podpredsedu vlády R. Cabrisasa v SR bol podpísaný kontrakt v hodnote 90 mil. € na výstavbu bloku v elektrárni na Kube. V roku 2016 pokračovalo aj poskytovanie technickej asistencie MF SR kubánskeму Ministerstvu financií a cien pri budovaní kapacít riadenia verejných financií.

SR v júni získala pozorovateľský štatút v najperspektívnejšom obchodnom zoskupení Latinskej Ameriky, **Tichomorskej aliancii**, čo otvára priestor na rozvoj obchodu.

Počas prvého ministerského zasadnutia EÚ a **Spoločenstva krajín Latinskej Ameriky a Karibiku** v Dominikánskej republike minister M. Lajčák uskutočnil prvé dvojstranné rokovania s rezortnými partnermi z **Dominikánskej republiky, Haiti a Panamy**. Na zasadnutí bola podpísaná Dohoda o transformácii Nadácie EÚ-LAK (Latinská Amerika a Karibik) na medzinárodnú organizáciu.

SR sa po mnohých rokoch zúčastnila na samite NAM vo Venezuele na politickej úrovni. Delegáciu viedol štátny tajomník L. Parížek.

SR sa bude zameriavať na zvýšenie dynamiky obchodno-ekonomickej spolupráce (prednostne v Argentíne, Kolumbii, Mexiku, Čile, Peru) a realizáciu návštev na najvyššej úrovni. Perspektívu má rozšírenie spolupráce v oblasti vzdelávania, inovácií a moderných technológií. SR bude podporovať znovuotvorenie rokovaní EÚ so zoskupením Mercosur.

Blízky a Stredný východ, subsaharská Afrika

V kontexte migračnej krízy a pretrvávajúcich ozbrojených konfliktov sa **región Blízkeho východu a Afriky** dostal do väčšej pozornosti EÚ i SR. S cieľom podporiť stabilitu a rozvoj boli prijaté tzv. kompaktné dohody s Libanom a Jordánskom. SK PRES zohrávalo dôležitú úlohu pri urýchlení ich prijatia. Počas SK PRES došlo k začatiu rokovaní o kompaktných dohodách aj s ďalšími 5 africkými krajinami. SK PRES zohralo kľúčovú úlohu pri podpise dohody EPA s krajinami Východnej Afriky. SR v EÚ podporovala vybalansovaný a pozitívny prístup k **izraelsko-palestínskemu konfliktu**, s cieľom vytvoriť podmienky pre obnovenie priamych rokovaní v súlade so správou Kvarteta. Ústretovejší prístup EÚ podporovala SR aj vo vzťahu k Egyptu, Iránu. Z dôvodu absencie Delegácie EÚ v Kuvajte, vykonávalo počas SK PRES úlohu zastupovania EÚ v krajine SR prostredníctvom svojho Zastupiteľského úradu.

Minister M. Lajčák navštívil viacero blízkovýchodných a afrických krajín vrátane **Angoly, Etiópie, Senegalu, Egypta, Spojených arabských emirátov**. Podpísal bilaterálne dohody s Egyptom, Angolou, Etiópiou, SAE. Počas návštevy Angoly a Etiópie ho sprevádzali delegácie slovenských podnikateľov. Podpísané boli tiež dôležité dohody s Iránom a Izraelom. V **Kení** bola SR aktívna v rozvojovej oblasti, udeľovaní vládnych štipendií, pričom pracuje na predĺžení platnosti dohody o rozvojovej spolupráci. V **Juhoafrickej republike** bola najcitlivejšou oblasťou vzťahov zavedenie vízovej povinnosti pre občanov SR od 18. apríla, ktoré bolo oznámené bez predchádzajúcich konzultácií. Napriek intenzívnej snahe príčiny tohto kroku JAR doteraz nevysvetlila. SR bude pokračovať v snahe o návrat k bezvízovému styku. Zvlášť je potrebné vyzdvihnúť historicky prvé, za obdobie existencie samostatnej SR, návštevy ministra M. Lajčáka v **Senegale a Angole** a štátneho tajomníka L. Parízka v **Nigérii** za účelom zintenzívnenia vzťahov spolu s podnikateľskou delegáciou.

SR využila otvorenie nových možností spolupráce s **Iránom** a od uvoľnenia sankčného režimu usporiadala niekoľko návštev na politickej i odbornej úrovni vrátane obojstranných návštev obchodných a priemyselných misíí.

Významný pokrok nastal v naštartovaní procesu transferu know-how v oblasti inovácií a tvorby startupového ekosystému s Izraelom. Bola **vyhlásená prvá výzva na spoločné inovačné projekty** a slovenské startupy sa zúčastnili na veľtrhoch a podujatiach v Izraeli. Bol spustený **prvý trilaterálny rozvojový projekt s Izraelom** zameraný na podporu podnikania v krajinách Východného partnerstva.

V roku 2017 sa SR bude ďalej snažiť posilňovať bilaterálnu zmluvnú základňu, vrátane podpisu zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia s Ománom a obchodných zmlúv s Egyptom, Saudskou Arábiou a Kuvajtom. V rámci EÚ budeme podporovať spoluprácu s

krajinami južného susedstva pri riešení aktuálnych výziev hlavne migrácie, bezpečnosti a sociálno-ekonomického rozvoja. Budeme sa snažiť využiť návštevy vysokých predstaviteľov SR do regiónu na podporu ekonomickej spolupráce, ako napr. pripravovanú cestu prezidenta SR do Izraela na zlepšenie spolupráce pri výskume a inováciách, alebo do Kene na posilnenie obchodných kontaktov medzi podnikateľmi. V závislosti od úspešnosti procesu implementácie dohody o iránskom jadrovom programe budeme rozvíjať ekonomickú spoluprácu s Iránom. Prioritnými pre ekonomickú spoluprácu v blízkej budúcnosti sú najmä krajiny Arabského polostrova. V afrických krajinách sa zameriame na zvýšenie prepojenia obchodnej a rozvojovej spolupráce.

Ázia a Tichomorie

Prostredníctvom posilňovania strategických partnerstiev EÚ s **Čínou, Indiou, Japonskom, Kórejskou republikou** a dialógu so **Združením krajín juhovýchodnej Ázie (ASEAN)** SR aj prostredníctvom SK PRES sústredila prioritnú pozornosť na vytváranie priaznivých podmienok pre **hospodársky orientovaný rozvoj bilaterálnych vzťahov**.

SR bilaterálne pokračovala v politickom dialógu s dominantnými **krajinami Ázie a Tichomoria** s dôrazom na zvyšovanie regionálnej stability a bezpečnosti a vytváranie podmienok na rozvoj obchodno-ekonomickej spolupráce, ktorá zostane hlavným pilierom rozvoja vzťahov s krajinami regiónu. V centre pozornosti bude aj revízia a rozširovanie zmluvno-právnej základne.

Dialóg s **Japonskom** posilnila návšteva ministra M. Lajčáka v Tokiu a návšteva štátneho ministra zahraničných vecí Japonska v Bratislave. Misia najvýznamnejšieho japonského podnikateľského združenia Keidanren v SR prerokovala možnosti rozšírenia japonských investícií v SR a otázku dohody o voľnom obchode medzi EÚ a Japonskom. V Bratislave sa podarilo dosiahnuť zásadnú dohodu o texte zmluvy o sociálnom zabezpečení, ktorá bola podpísaná 30. 1. 2017.

Spolupráci s **Čínou** dali impulz júlové návštevy ministra M. Lajčáka a P. Kažimíra v Číne. Čoraz väčší význam nadobúdala spolupráca vo **formáte 16 + Čína**. Premiér R. Fico sa v novembri v Rige zúčastnil na summite 16 krajín strednej a východnej Európy a Číny, kde zároveň pozval čínskeho premiéra na návštevu SR v r. 2017. Cieľom spolupráce bude posilniť vzájomné vzťahy s dôrazom na obchodno-ekonomickú oblasť a podporovať kontakty vo formáte 16 + 1 a v rámci iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta (budovanie „Novej hodvábnjej cesty“).

Kórejská republika bola najvýznamnejším neeurópskym ekonomickým partnerom a investorom v SR s rastúcim potenciálom. Nová dohoda o ekonomickej spolupráci vytvorila podmienky na efektívnejší rozvoj kontaktov, čo potvrdila júlová návšteva ministra P. Kažimíra v Soule. Úsilie SR bude zamerané na spoluprácu v oblasti inovácií, riadenia modernej spoločnosti a vyhľadávanie investičných príležitostí. V pláne je historicky prvá návšteva prezidenta SR.

Spoluprácu s **Indiou** prehĺbila aprílová návšteva štátneho ministra zahraničia Indie v Bratislave. Potvrdil záujem o rozvoj ekonomických vzťahov. Prioritou bude plánovaná návšteva prezidenta SR v Indii a 9. zasadnutie hospodárskeho výboru.

Impulzom zintenzívnenia vzťahov s **Austráliou** bol začiatok implementácie Memoranda o porozumení medzi vládou SR a Austrálie o programe pracovnej dovolenky v januári 2016. Na tomto základe môžu mladí ľudia študovať, pracovať a cestovať v partnerskej krajine. Naplánovaná je recipročná návšteva ministerky zahraničia Austrálie J. Bishopovej v SR.

Politické a ekonomické vzťahy s **Novým Zélandom** posilnila augustová návšteva ministra zahraničia M. McCullyho v SR. Prioritou bude pokračovanie negociácií zmluvy medzi SR a Novým Zélandom o zabránení dvojitému zdaneniu. Minister M. Lajčák v októbri podpísal **Rámcové dohody o vzťahoch EÚ s Austráliou a EÚ s Novým Zélandom**, ktorých cieľom je prehĺbenie vzájomnej spolupráce.

Júlová návšteva premiéra R. Fica vo **Vietname** bola impulzom posilnenia spolupráce v oblasti ekonomiky, kultúry a vzdelávania. V Bratislave sa uskutoční 2. zasadnutie komisie pre hospodársku spoluprácu.

V **Mongolsku** sa v júli uskutočnil 11. samit Stretnutia Ázia – Európa (ASEM). SR zastupoval premiér R. Fico. Bilaterálne rokovania ukázali možnosti rozvoja obchodno-ekonomického spolupráce.

Kontakty Slovákov s **Indonéziou** uľahčilo implementovanie bezvízového vstupu do krajiny na 30 dní za účelom turistiky. Vzťahy ďalej zintenzívni plánovaná návšteva ministerky zahraničných vecí Indonézie v SR a zasadnutie komisie pre hospodársku spoluprácu.

Nadobudnutie platnosti zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia s **Malajziou** v apríli vytvorilo podmienky pre intenzívnejší rozvoj obchodno-ekonomických vzťahov. Prioritou bude zorganizovanie návštevy ministra zahraničných vecí Malajzie v SR.

Slovensko sa podieľalo na úsilí medzinárodného spoločenstva upevniť bezpečnosť a demokraciu v **Afganistane**. SR bude pokračovať v poskytovaní humanitárnej a rozvojovej pomoci hlavne v oblasti školstva a vedy. Na októbrovej donorskej konferencii v Bruseli sa SR zaviazala poskytnúť do roku 2020 celkovo 1,74 mil. €. V rámci výcvikovej operácie NATO pôsobí 38 príslušníkov OS SR.

4. Bezpečný a demokratický svet

Rok 2016 nepriniesol zásadnejšie zlepšenie **vonkajšieho bezpečnostného prostredia SR**. Vo východnom a južnom susedstve EÚ a NATO pribudli bezpečnostné výzvy, na ktoré bolo potrebné hľadať efektívne odpovede na rôznych úrovniach (SR, EÚ, NATO, OSN).

MZVaEZ SR v spolupráci s ďalšími rezortmi začalo v súlade Programovým vyhlásením vlády SR s prípravou novej **Bezpečnostnej stratégie SR**. Vláda a NR SR by ju mali schváliť v roku 2017.

Severoatlantická aliancia

Základným pilierom obrany SR zostáva **Severoatlantická aliancia (NATO)**, ktorej súdržnosť a akcieschopnosť je strategickým záujmom SR. V júli sa vo Varšave uskutočnil samit aliancie, ktorého hlavným cieľom bolo stanoviť základné rámce ďalšej **adaptácie NATO v politickej, vojenskej a inštitucionálnej rovine**. Samit prijal zásadné rozhodnutia v oblasti posilňovania kolektívnej obrany a stability južného a východného susedstva NATO.

SR v tejto súvislosti potvrdila ponuku vyslať v roku 2017 **na výcvikovú misiu do Pobaltia do 150 príslušníkov OS SR** na obdobie troch mesiacov v rámci spoločného príspevku V4. SR sa prihlásila aj k záväzku posilniť vnútornú odolnosť voči hybridným hrozbám a kybernetickú obranu. V rámci posilňovania stability za hranicami NATO SR pokračovala v plnení úlohy NATO v boji s nelegálnou migráciou s dôrazom na **flexibilný prístup**, zohľadňujúci vývoj migračných tokov a na spoluprácu NATO a EÚ, predovšetkým námorných aktivít v Egejskom a Stredozemnom mori. SR schválila pokračovanie misie Rozhodná podpora v Afganistane po roku 2016 a potvrdila vojenskú účasť v tejto misii podľa

mandátu NR SR, ako aj **dobrovoľný príspevok na udržateľnosť afganských národných bezpečnostných síl vo výške 500 000 USD ročne na obdobie 2018-2020**. SR sa tiež zasadzovala za aktívnejšiu úlohu NATO pri výcviku a transformácii irackých ozbrojených síl a rozšírenie podpory NATO pre Globálnu koalíciu proti Islamskému štátu/Daišu prostredníctvom spôsobilosti AWACS. V rámci posilňovania pomoci NATO partnerským krajinám SR prevzala úlohu vedúcej krajiny Zvereňovacieho fondu NATO pre Ukrajinu v oblasti odminovania a likvidácie nástražných výbušných systémov, vrátane základného finančného vkladu 50 000 €, a uvítala prehĺbenie praktickej spolupráce NATO s Gruzínskom, vrátane príspevku v podobe vyslania obranného experta do krajiny v r. 2016.

Samitu NATO predchádzal podpis historickej Spoločnej deklarácie o zintenzívnení **spolupráce medzi NATO a EÚ** v oblasti bezpečnosti. SR sa za prijatie deklarácie zasadzovala na pôde oboch inštitúcií preto, že ich užšia spolupráca patrí k vrcholným prioritám SR a je v záujme efektívneho riešenia bezpečnostných výziev súčasnosti.

V roku 2017 sa SR bude sústrediť **na ďalšiu implementáciu rozhodnutí varšavského samitu NATO a Spoločnej deklarácie NATO a EÚ v podmienkach SR**. Vyhodnotí svoje pôsobenie vo výcvikovej misii V4 v Pobaltí a rozhodne o podobe svojho príspevku po roku 2017. Podporí úsilie NATO pokračovať v **pragmatickom dialógu s Ruskom**. Pozornosť bude venovať posilňovaniu vnútornej odolnosti vrátane kybernetickej bezpečnosti a obrany.

SR podporuje rozširovanie NATO a úspešné zavŕšenie **prístupového procesu Čiernej Hory** v roku 2017. Je za udržanie pozitívnej dynamiky vzťahov s aspirantami na členstvo - Bosnou a Hercegovinou, Macedónskom a Gruzínskom. Na to využije aj **ZÚ SR v Sarajeve, ktoré je v roku 2017 kontaktným veľvyslanectvom NATO v Bosne a Hercegovine**.

Jarný samit NATO by mal potvrdiť zámery aliancie týkajúce sa posilňovania kolektívnej obrany a stability južného a východného susedstva.

Spoločná bezpečnostná a obranná politika EÚ

Zhoršujúca sa bezpečnostná situácia v euroatlantickom priestore, znižovanie dôvery obyvateľstva v inštitúcie EÚ, či očakávané dopady Brexitu si vyžiadali **posilnenie procesov zvyšovania akcieschopnosti a dôveryhodnosti EÚ ako globálneho hráča** schopného zaistiť bezpečnosť členských štátov, stabilizovať svoje susedstvo a riešiť konflikty vo svete.

Bratislavská deklarácia zo septembra 2016 odštartovala politické procesy zamerané na posilnenie eurointegrácie vrátane implementácie **Globálnej stratégie EÚ pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku (EUGS)** z júna 2016. V nadväznosti na Bratislavskú deklaráciu decembrová Európska rada potvrdila kroky vedúce k naplneniu ambícií v oblasti spoločnej európskej bezpečnosti a obrany, predovšetkým rozvoj vojenských a civilných spôsobilostí, prehĺbenie obrannej spolupráce a posilnenie štruktúr a nástrojov vedenia civilných misií a vojenských operácií EÚ, vrátane finančných mechanizmov.

SK PRES prispelo k posilňovaniu spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky organizáciou štyroch podujatí zameraných na implementáciu EUGS v oblasti bezpečnosti a obrany, kybernetických hrozieb, spolupráce EÚ a NATO v oblasti hybridných hrozieb a reformy bezpečnostného sektora. Dohodu o spolupráci NATO a EÚ považujeme za kľúčový príspevok k bezpečnosti SR.

SR bude v rámci predsedníckeho Tria usilovať, aby Európska rada a Európsky parlament v júni 2017 prijali iniciatívy zamerané na zvýšenie efektívnosti Spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky EÚ. Podporí rozpracovanie implementačných plánov EUGS v ďalších oblastiach a jej pravidelné ročné hodnotenia na úrovni Rady.

SR bude presadzovať posilňovanie komplementarity relevantných bezpečnostných aktérov, hlavne EÚ, NATO, OSN a OBSE. Rovnako dôležitá bude spolupráca v rámci V4 nadväzujúca na výsledky **Bojovej skupiny EÚ krajín V4** z roku 2016. SR bude ďalej vysielat' personál do civilných misií a vojenských operácií EÚ, zasadzovať sa za systematické budovanie obranných civilných aj vojenských spôsobilostí, zlepšenie spôsobilostí síl rýchlej reakcie a posilňovanie európskeho obranného trhu, priemyslu, výskumu a vývoja.

SR podporovala výkon širšieho mandátu námornej operácie SBOP EUNAVFORMED Sophia. Ako jedna z prvých ČK EÚ prispela na výcvik líbyjskej pobrežnej stráže sumou 50 000 €. V roku 2017 plánuje prispieť vyslaním nalod'ovacieho tímu 10 príslušníkov Vojenskej polície. Predpokladaný termín vyslania (v 2 rotáciách po 6 mesiacov) je v polovici roka 2017.

Efektívny multilateralizmus

SR sa po prvý raz v histórii zapojila do voľby generálneho tajomníka OSN. S podporou najvyšších ústavných činiteľov i väčšiny parlamentných strán na tento post kandidoval minister M. Lajčák. Diplomacia SR viedla intenzívnu, férovú a profesionálnu globálnu kampaň, ktorá zviditeľnila krajinu. M. Lajčák sa umiestnil na druhom mieste a bol prvý v rámci Východoeurópskej regionálnej skupiny, ktorá, napriek nepísanému princípu regionálnej rotácie, kreslo GT OSN napokon nezískala. SR víta **zvolenie Antonia Gutteresa na post generálneho tajomníka OSN** na obdobie 2017-2021. Plne sa stotožňuje s jeho deklarovanými prioritami s dôrazom na posilnenie schopnosti OSN efektívne sa angažovať v oblasti preventívnej diplomacie, odstránenia chudoby a rodovej rovnosti. SR tiež kladie zvýšený dôraz na celkové zefektívnenie OSN. Sme pripravení s novým GT OSN aktívne spolupracovať pri presadzovaní komplexnej reformy OSN s dôrazom na efektívnejší manažment a riadenie finančných a ľudských zdrojov.

SR podporovala súdržnosť OSN, posilnenie **preventívnej diplomacie, mediácie**, budovanie mieru a efektívnejšie **mierové operácie OSN**.

Angažovala sa v **riešení problematiky masového pohybu utečencov a migrantov** nielen na politickej úrovni, ale aj prostredníctvom dobrovoľných príspevkov do programov a fondov OSN. **Podpora zo strany SR v súvislosti s migračnou krízou nemá v histórii zahraničnej politiky SR obdobu.** Bola orientovaná rôznymi smermi, od podpory demokratických procesov v krízových oblastiach až po humanitárnu pomoc. SR v nej bude pokračovať aj v roku 2017. SR sa na vysokej politickej úrovni zúčastnila na februárovej **londýnskej konferencii k Sýrii**, na marcovom **stretnutí UNHCR k presídľovaniu sýrskych utečencov v Ženeve**, ako aj na májovom **Svetovom humanitárnom samite** v Istanbule. Prezident A. Kiska na septembrovom zasadnutí 71. Valného zhromaždenia OSN na vysokej úrovni podporil prijatie **Newyorskej deklarácie** o utečencoch a migrantoch. Na **Samite lídrov, zvolanom prezidentom USA**, na ktorý boli z nášho regiónu pozvaní len zástupcovia SR, ČR a RO, SR deklarovala zvýšené príspevky na humanitárnu pomoc utečencom prostredníctvom agentúr OSN a ďalšie kroky na roky 2016 až 2021. Potvrdením intenzívnych vzťahov SR s Medzinárodnou organizáciou pre migráciu vo svetle konštruktívneho hľadania riešení príčin a dôsledkov migračnej krízy, bola aj dvojnásobná návšteva generálneho riaditeľa organizácie v SR.

SK PRES prispelo ku skorému vstupu do platnosti **Parížskej dohody o klimatickej zmene**. Prezident SR podpísal Parížsku dohodu v apríli v New Yorku a SR uložila ratifikačnú listinu depozitárovi dohody (GT OSN) v októbri 2016.

Prezident A. Kiska na aprílovom zasadnutí VZ OSN na vysokej úrovni k **implementácii cieľov udržateľného rozvoja** informoval o konkrétnych opatreniach na ich plnenie prijatých SR. SR sa aktívne podieľala na príprave októbrovej 3. konferencie OSN o

bývaní a udržateľnom mestskom rozvoji **HABITAT III** v Ekvádore. SR na podujatí zastupoval štátny tajomník L. Parížek. Predstavitelia SR zastávali posty predsedu riadiacej rady UN-HABITATu, člena byra prípravného výboru konferencie a viedli odborné rokovania na pôde EÚ v Bruseli a Európskej hospodárskej komisii OSN v Ženeve.

Ako spolupredseda Skupiny priateľov **reformy bezpečnostného sektora (SSR)** v OSN, SR aktívne podporovala implementáciu rezolúcie BR OSN č. 2151 (2014). V júni SR zorganizovala v New Yorku zasadnutie zamerané na pomoc národným procesom SSR v Stredoafrickej republike. SR aktívne pôsobila v agende SSR aj na pôde OBSE vo Viedni. Z pozície stáleho spolupredsedy **Skupiny priateľov OSN** pre SSR bude SR pokračovať v posilňovaní kapacít systému OSN zameraných na postkonfliktnú obnovu a budovanie bezpečnostných inštitúcií. Bude usilovať o komplementaritu s OBSE.

Po schválení VERS a plénom VZ OSN sa SR v septembri 2017 ujme postu **predsedu 72. Valného zhromaždenia** OSN. Zámerom bude efektívne a aktívne využiť funkciu na realizáciu stanovených cieľov OSN, reflektujúcich aktuálne globálne dianie v súlade s princípmi slovenskej zahraničnej politiky.

SR bude podporovať komplexný prístup ku krízam, stabilizácii, budovaniu mieru či reforme bezpečnostného sektora. Bude ďalej súčasťou rokovaní o globálnych kompaktoch pre **utečencov a migrantov**. SR bude ďalej presadzovať riešenie primárnych **príčin migrácie**. Prioritne bude podporovať **adaptáciu rozvojového systému OSN** na implementáciu cieľov udržateľného rozvoja do roku 2030. SR bude podporovať zefektívňovanie operácií OSN a posilňovanie preventívnej diplomacie, aj pomocou Skupiny priateľov mediácie, ktorej sa stala členom v septembri.

V **UNESCO** sa SR sústredila najmä na Agendu udržateľného rozvoja 2030, predhadzovanie priorít SK PRES (voda), boj proti extrémizmu, spoluprácu UNESCO a EÚ v oblasti migrácie, rozvoj vedeckých programov UNESCO a posilňovanie kultúrnej a verejnej diplomacie. V máji uskutočnila návštevu SR generálna riaditeľka UNESCO a v júni jej námestníčka. V júli schválila vláda SR nový Štatút Slovenskej komisii pre UNESCO (s účinnosťou od 1.10. 2016). SR bude klásť dôraz na **udržateľný rozvoj cestovného ruchu**, zameraný na hmotné a nehmotné pamiatky na Zozname svetového dedičstva, biosférické rezervácie a geoparky a **posilnenie povedomia o UNESCO** v SR. Bude iniciovať využitie expertízy UNESCO pri prevencii radikalizácie a extrémizmu na školách.

Vo **Svetovej organizácii duševného vlastníctva (WIPO)** sa SR usilovala o dohodu v súvislosti so zvolaním konferencie k Zmluve o dizajnovom práve. Spolupráca s WIPO sa výrazne posilnila v kontexte SK PRES. V októbri sa uskutočnila návšteva generálneho riaditeľa WIPO v SR. Začala príprava Národnej stratégie duševného vlastníctva. SR vo WIPO podporila návrhy EK vyplývajúce zo Stratégie pre jednotný digitálny trh pre Európu.

SR ako člen **výkonného výboru Svetovej organizácie cestovného ruchu UNWTO** na obdobie rokov 2015 – 2019 aktívne zastupuje členské štáty európskej regionálnej skupiny a podieľa sa na riadení organizácie. Funkciu využíva na posilnenie medzinárodnej spolupráce, upevnenie postavenia na medzinárodnom poli cestovného ruchu, ako aj na lepšie zviditeľnenie SR ako turistickej destinácie v zahraničí.

SR podporovala tému rodovej rovnosti a postavenia žien v oblasti potravinovej bezpečnosti a výživy. SK PRES v spolupráci s **Organizáciou Spojených národov pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO)** a Európskou komisiou zorganizovalo v Ríme podujatie na vysokej úrovni "Postavme sa spolu s vidieckymi ženami do boja za ukončenie hladu a chudoby", na ktorom vystúpila ministerka pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Gabriela Matečná. Cieľom podujatia bolo hľadať transformatívne prístupy k podpore žien na vidieku s cieľom plne využiť ich potenciál. SR bude pokračovať v propagovaní dosiahnutia rovnosti

pohlaví, ktoré je kľúčom v boji proti chudobe a hladu, ako aj podmienkou udržateľného rozvoja.

V rámci **Medzinárodnej organizácie Frankofónie** zorganizuje SR v júni 2017 frankofónny regionálny seminár o skúsenostiach z prípravy a výkonu SK PRES pre ČK EU.

Ochrana ľudských práv

SR podporovala **zefektívnenie ochrany ľudských práv a demokracie** a kládla dôraz na **implementáciu svojich ľudskoprávných záväzkov**.

Hoci SR nie je členom **Rady OSN pre ľudské práva v Ženeve** prispievala k jej činnosti spolupredkladaním iniciatív (rezolúcia k právu na štátne občianstvo zameraná na ženy ako jednu z najzraniteľnejších skupín).

SK PRES sa podieľalo na rokovaníach o príprave rezolúcií rady k domorodému obyvateľstvu, rezolúcií k ľudským právam v Burundi a Jemene, angažovalo sa v rokovaníach o spoločnom vyhlásení k otázke trestu smrti. V mene EÚ sa SR s Holandskom a Lotyšskom podieľala na príprave rezolúcie k prístupu k liekom z pohľadu ľudských práv.

SK PRES sa angažovalo pri presadzovaní rezolúcií v rámci VZ OSN predkladaných EÚ k moratóriu na vykonávanie trestu smrti, práv dieťaťa, slobode viery a vyznania a dodržiavaniu ľudských práv v KĽDR.

SK PRES s mimovládnu organizáciou Save the Children a UNESCO zorganizovalo na okraj 33. zasadnutia Rady pre ľudské práva sprievodné podujatie k právam dieťaťa na tému vzdelania, na ktorom sa zúčastnil osobitný predstaviteľ EU pre ľudské práva, predseda Výboru OSN pre práva dieťaťa, ako i zástupca UNESCO a mimovládneho sektora.

SR aspiruje na **opätovné zvolenie za člena Rady OSN pre ľudské práva na roky 2018 – 2020** počas 72. VZ OSN na jeseň 2017.

V rámci 67. zasadnutia Výkonného výboru UNHCR v októbri v Ženeve bolo prijaté rozhodnutie o účastníckych právach EÚ, čím sa zavýšila dlhoročná snaha EÚ.

SR sa stala členom výkonnej rady Demokratického fondu OSN (UNDEF) na roky 2016-2017.

SR podporovala aktivity osobitného predstaviteľa EÚ pre ľudské práva S. Lambrinidisa, činnosť Európskeho fondu pre demokraciu a univerzálnu implementáciu 3. opčného protokolu k Dohovoru o právach dieťaťa o procedúre oznámení. Podporila kampaň EU4HumanRights.

V otázkach národnostných menšín viedla SR dialóg s vysokou komisárkou OBSE pre otázky národnostných menšín, ktorá v máji navštívila SR. Rada Európy v roku 2016 ukončila 4. kolo monitoringu implementácie záväzkov vyplývajúcich z Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín a Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov v SR prijatím záverečnej rezolúcie a záverečných odporúčaní Výboru ministrov Rady Európy. SR napomáhala reformnému procesu Rady Európy. Podporovala prijímanie adekvátnych opatrení v záujme efektivity Európskeho súdu pre ľudské práva.

SR bude venovať pozornosť personálnej dimenzii OBSE, podpore ľudskoprávnej politiky EÚ i efektívnemu fungovaniu Európskeho fondu pre demokraciu. Bude ďalej dôsledne implementovať svoje ľudskoprávne záväzky. Bude sa ďalej podieľať na procese reformy systému Rady Európy a zefektívňovania Európskeho súdu pre ľudské práva.

Medzinárodné právo

Zvyšovanie kvality zmluvnej základne je konštantnou prioritou SR. V tomto kontexte došlo k ukončeniu revízie zmluvnej základne s Peru.

K novým zmluvným záväzkom patrí **Nagojský protokol** (prístup ku genetickým zdrojom a ich využívanie), ktorý nadobudol platnosť v marci. SR ratifikovala **Lanzarotský dohovor** (dohovor Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a zneužívaním). SR podpísala bilaterálnu Dohodu o podpore a vzájomnej ochrane investícií so Spojenými arabskými emirátmi. Výbor pre medzinárodné humanitárne právo inicioval proces pristúpenia SR k Deklarácii o bezpečných školách. V apríli 2016 pristúpila SR k Medziamerickému dohovoru o výkone trestných rozsudkov v cudzine, ktorý bol prijatý 9. júna 1993 v Manague v Nikarague na pôde Organizácie amerických štátov (č. 176/2016 Z. z.). Dňa 1. júla 2016 nadobudli účinnosť tri nové civilné kódexy (zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok a zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok), čím boli vytvorené legislatívne predpoklady SR pre ratifikáciu Európskeho dohovoru o výkone práv dieťaťa (ETS. č. 160), otvoreného na podpis v Štrasburgu 25. januára 1996 a podpísaného SR v roku 1998, ktorý okrem iného ustanovuje procesné práva dieťaťa v civilnom súdnom konaní a ktorého ratifikácia sa predpokladá v roku 2017. Obdobne nadobudnutím účinnosti nového tzv. transplantačného zákona dňa 1. februára 2017 (zákon č. 317/2016 Z. z. o požiadavkách a postupoch pri odbere a transplantácii ľudského orgánu, ľudského tkaniva a ľudských buniek a o zmene a doplnení niektorých zákonov) boli vytvorené legislatívne predpoklady pre podpis s výhradou ratifikácie Dohovoru Rady Európy o obchodovaní s ľudskými orgánmi (ETS č. 216), ktorý bol otvorený na podpis 25. marca 2015 v Santiagu de Compostela. Dohovor vypracoval Výbor expertov Rady Európy pre obchodovanie s ľudskými orgánmi, tkanivami a bunkami (PC-TO) na svojich štyroch zasadnutiach v roku 2012. V septembri 2016 SR podpísala Dodatkový protokol k Dohovoru Rady Európy o predchádzaní terorizmu, ktorý bol prijatý Radou Európy a otvorený na podpis 22. októbra 2015 v Rige. Dohovor vypracoval Výbor expertov Rady Európy pre terorizmus (CODEXTER) v reakcii na Rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN č. 2178/2016, ktorá reaguje na novodobý fenomén tzv. zahraničných teroristických bojovníkov (foreign terrorist fighters).

SR presadzovala nezávislosť a nestrannosť **Medzinárodného trestného súdu**. So znepokojením sledovala odstúpenie troch afrických štátov od Rímskeho štatútu súdu.

MZVaEZ SR zorganizovalo **konzultácie sekcií medzinárodného práva ministerstiev zahraničných vecí SR a ČR**.

MZVaEZ SR bude pokračovať v príprave **návrhu zákona o medzinárodných zmluvách** s cieľom skvalitniť vnútroštátny proces uzatvárania medzinárodných zmlúv. Pri rokovaniach o nových medzinárodných zmluvách sa bude postupovať podľa vládou schválenej **Správy o vykonávaní medzinárodných zmlúv**.

SR sa bude zaoberať o prijatie ambiciózných odporúčaní v oblasti posilňovania dodržiavania medzinárodného humanitárneho práva na 33. medzinárodnej konferencii Červeného kríža a Červeného polmesiaca v roku 2019.

SR hodlá zintenzívniť podporu Medzinárodného trestného súdu a svoju účasť na jeho práci. Chce kandidovať za člena byra Zhromaždenia zmluvných štátov Rímskeho štatútu súdu na obdobie 2018-2020.

Odzbrojenie

SR ratifikovala vládnu **dohodu s Prípravnou komisiou pre Organizáciu Zmluvy o všeobecnom zákaze jadrových skúšok (CTBTO)** o vzájomnej spolupráci pri výcviku a

realizácii činností komisie týkajúcich sa inšpekcií na mieste. V októbri zorganizovala výcvik 75 inšpektorov CTBT, čím prispela k budovaniu kapacít verifikačného mechanizmu CTBTO.

Od februára do augusta SR participovala na rokovaníach otvorenej pracovnej skupiny pre jadrové odzbrojenie v Ženeve. Nepodporila jej záverečnú správu, pretože odporúčania nenavrhovali efektívny model smerovania k jadrovému odzbrojeniu. V decembri preto tiež hlasovala proti prijatiu rezolúcie č. 71/258 na zasadnutí 71. VZ OSN.

SR participovala v neformálnej skupine priateľov Rezolúcie 1540, ktorej cieľom bolo podporiť revíziu rezolúcie BR OSN v úsilí zabrániť šíreniu zbraní hromadného ničenia do rúk teroristických organizácií a neštátnych aktérov.

V januári sa SR stala zmluvnou stranou **Dohovoru o kazetovej munícii**, v novembri participovala na 8. hodnotiacej konferencii zmluvných strán Dohovoru o zákaze biologických zbraní a **v októbri sa oficiálne pripojila k Spoločnej deklarácii o princípoch pre export a následné použitie útočných bezpilotných prostriedkov**. Deklarovala tak záujem zúčastniť sa na rokovaníach o vypracovaní samostatných medzinárodných štandardov v roku 2017.

SR pokračovala v implementácii Dohovoru o zákaze chemických zbraní (CWC). Podporila činnosť OPCW organizovaním kurzov pre inšpektorov a chemických špecialistov v Zemianskych Kostol'anoch. Od marca pôsobila ako člen Výkonnej rady OPCW.

V OSN zastávala SR funkciu podpredsedu 6. dvojročného zasadnutia štátov k posúdeniu implementácie akčného programu na prevenciu, boj a ukončenie nedovoleného obchodovania s ručnými a ľahkými zbraňami vo všetkých aspektoch (BMS 6).

V decembri sa SR zúčastnila na 5. hodnotiacej konferencii Dohovoru o zákaze niektorých druhov konvenčných zbraní (CCW). Pokračovala v implementácii Zmluvy o obchodovaní so zbraňami (ATT) a zúčastnila sa na 2. konferencii zmluvných strán ATT, ktorá prijala rozhodnutia o posilnení jej efektívnejšieho fungovania.

SR bude participovať na posilňovaní systému globálnych noriem a presadzovať ich univerzalizáciu a dôslednú implementáciu v oblasti kontroly zbrojenia, odzbrojenia a nešírenia. Zúčastní sa na zasadnutí 1. prípravného výboru Hodnotiacej konferencie Zmluvy o nešírení jadrových zbraní (NPT) s cieľom prispieť k obnoveniu dôvery, kredibility a stability globálneho režimu nešírenia, ktorého základným pilierom je NPT.

Od januára 2017 je SR súčasťou stálej 6-člennej predsedníckej skupiny, ktorá bude koordinovať rokovania Konferencie o odzbrojení (KO). Bude sa usilovať o revitalizáciu KO a v júni jej bude predsedáť so zámerom prispieť k obnoveniu substantívnych rokovaní o jadrovom odzbrojení.

SR sa zúčastní na zasadnutí 10. konferencie na uľahčenie nadobudnutia platnosti Zmluvy o všeobecnom zákaze jadrových skúšok (CTBT). V zmysle Dohody medzi vládou SR a Prípravnou komisiou (PK) pre Organizáciu Zmluvy o všeobecnom zákaze jadrových skúšok (CTBTO) o vzájomnej spolupráci pri výcviku a realizácii činností komisie týkajúcich sa inšpekcií na mieste sa budeme usilovať o pokračovanie v praktickej spolupráci s PK CTBTO v oblasti výcviku inšpektorov CTBT v SR.

SR bude pokračovať v implementácii Zmluvy o obchodovaní so zbraňami (ATT) a zúčastní sa na 3. konferencii Zmluvných strán ATT v Ženeve. Bude sa spolupodieľať na vypracovaní medzinárodných štandardov kontroly exportu útočných bezpilotných prostriedkov.

Boj proti terorizmu

V EÚ SR podporovala pokrok v širšej oblasti boja proti terorizmu (stabilizácia regiónov mimo územia EÚ, ochrana vnútornej bezpečnosti EÚ; užšia spolupráca spravodajských služieb a policajných zložiek, boj proti financovaniu terorizmu).

SR podporila rozpracovanie preventívneho aspektu boja proti násilnému extrémizmu na základe akčného plánu predloženého GT OSN. V júli podporila **prijatie 5. zhodnotenia Globálnej protiteroristickej stratégie OSN** a v októbri kosponzorovala **prijatie rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN k problematike hrozby terorizmu pre civilné letectvo**.

V rámci posilnenia medzinárodného právneho rámca pre boj proti terorizmu začala SR proces ratifikácie Dodatočného protokolu k Dohovoru Rady Európy o predchádzaní terorizmu a v septembri ho podpísala – s výhradou parlamentnej ratifikácie.

SR bude participovať na posilňovaní medzinárodného rámca pre boj proti terorizmu a násilnému extrémizmu a implementovať príslušné rezolúcie BR OSN. V bezpečnostnej stratégii SR bude reagovať na meniacu sa podobu terorizmu a na jeho implikácie na realizáciu bezpečnostných záujmov a bezpečnosti SR a jej občanov.

SR bude prispievať k posilňovaniu európskeho rámca boja proti terorizmu a násilnému extrémizmu implementáciou usmernení Európskej rady. Bude sa podieľať na činnosti Globálnej koalície proti Islamskému štátu/Daišu a prispievať k väčšej komplementárnosti iniciatív a vyššej synergii úsilia medzinárodného spoločenstva.

SR ukončí ratifikačný proces Dodatočného protokolu k Dohovoru Rady Európy o predchádzaní terorizmu. V rámci Globálnej iniciatívy boja proti jadrovému terorizmu SR **usporiada medzinárodný seminár k posilňovaniu právneho rámca pre boj proti jadrovému terorizmu.** V spolupráci s USA bude pokračovať v implementácii bilaterálneho akčného plánu boja proti pašovaniu jadrového a rádioaktívneho materiálu, s cieľom zabrániť jeho možnému zneužitiu na teroristické ciele.

Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE)

SR podporila rokovania o modernizácii opatrení na budovanie dôvery a bezpečnosti, participovala na **5. hodnotiacej konferencii Zmluvy o konvenčných ozbrojených silách v Európe** a konzultáciách k uplatňovaniu Zmluvy o otvorenom nebi. **Viedla skupinu priateľov SSR pri OBSE**, participovala na rokovaníach o opatreniach na budovanie dôvery v kybernetickom priestore.

Účasťou vo **volebných pozorovateľských misiách OBSE/ODIHR** a ich prijímaním SR vyjadruje podporu **autonómnemu postaveniu ODIHR, čo je prioritou SR v OBSE.** Na misiách v Bielorusku, Rusku, Gruzínsku, Čiernej Hore a Macedónsku sa zúčastnilo 7 krátkodobých slovenských pozorovateľov. V januári a v marci SR hostila prieskumnú a následne hodnotiacu volebnú misiu OBSE. Traja kandidáti SR uspeli vo výberových konaniach do misií OBSE. Počet sekondovaných expertov SR v misiách OBSE zvýšil na 15, z čoho 10 pôsobí v Osobitnej monitorovacej misii OBSE na Ukrajine.

V snahe o **obnovenie režimu kontroly zbrojenia v oblasti konvenčných zbraní v Európe** sa SR zapojila do rokovaní novej skupiny podobne zmysľajúcich krajín. Jej rokovania budú pokračovať aj v roku 2017.

SR bude predsedat' OBSE v roku 2019. Ministerská rada OBSE schválila kandidatúru SR 9. decembra 2016.

V roku 2017 bude SR presadzovať tému SSR prostredníctvom predsedníctva v Skupine priateľov SSR, podporovať rokovania o opatreniach na budovanie dôvery a bezpečnosti a možnostiach budúceho režimu kontroly konvenčných zbraní v Európe, podporovať implementáciu prijatých ministerských rozhodnutí posilňujúcich energetickú bezpečnosť, pokračovať v podpore autonómneho postavenia inštitúcií OBSE, v podpore včasného prijatia rozpočtu organizácie, ako aj v podpore dodržiavania jej existujúcich záväzkov vo všetkých troch dimenziách organizácie. V centre záujmu bude účasť vo volebných pozorovateľských misiách, nominácia vhodných sekondovaných kandidátov do

výberových konaní a predsedníctvo OBSE, osobitne proces jeho prípravy a výkonu. MZVaEZ SR do konca mája 2017 pripraví materiál týkajúci sa administratívneho, personálneho, organizačného a finančného zabezpečenia predsedníctva SR v OBSE v roku 2019.

Rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc

SR začala implementovať **nový zákon o rozvojovej spolupráci z novembra 2015**. **Teritoriálne priority** rozvojovej spolupráce sa doplnili o Sýriu a okolité krajiny zasiahnuté sýrskym konfliktom. Spomedzi **sektorových priorít** bolo prioritou vzdelávanie (30 štípendistov vlády SR z radov sýrskych utečencov).

SR bude pokračovať vo vytváraní optimálneho modelu fungovania rozvojovej spolupráce. Prioritou je odstrániť jej rozdrobenosť, posilniť národnú rozvojovú agentúru a navýšiť objem zdrojov tak, aby SR mohla splniť svoje medzinárodno-politické záväzky.

V snahe efektívne implementovať ciele udržateľného rozvoja do roku 2030 MZVaEZ SR iniciovalo revitalizáciu kompetentných štruktúr na úrovni vlády SR a pripravilo **stratégiu implementácie agendy udržateľného rozvoja v externom prostredí**.

Prioritným záväzkom SR zo **Svetového humanitárneho samitu v Istanbule** je odstraňovanie prekážok zapojenia súkromného sektora do humanitárnych aktivít ako súčasť **komplexného prehodnotenia systému poskytovania humanitárnej pomoci SR**.

Migračná kríza poukázala na potrebu užšie **prepojiť rozvojové aktivity s humanitárnou pomocou**. Pri rešpektovaní odlišností rozvojovej a humanitárnej pomoci sa SR zameria na obsahovú a časovú synchronizáciu svojich aktivít.

Potvrdilo sa opodstatnenie **orientácie na vzdelávanie detí v krízových situáciách**, SR v ňom preto bude pokračovať. Zameria sa na vytvorenie systémového základu aktivít v tejto oblasti.

V nadväznosti na programové vyhlásenie vlády SR a Samit lídrov k svetovej utečeneckej kríze v New Yorku dôjde k prehodnoteniu **vládnej štipendijnej politiky**.

Významným výsledkom SK PRES bolo schválenie **jednotnej pozície k návrhu nariadenia o vytvorení Európskeho fondu pre udržateľný rozvoj** ako základného piliera Externého investičného plánu, ako aj jednotnej pozície k návrhu rozhodnutia k Externému mandátu EIB na podporu investičných projektov mimo EÚ v súvislosti s riešením migračnej krízy. SK PRES upozornilo na potrebu efektívneho spoločného programovania, implementácie priorít a využívania rozvojových nástrojov a fondov EÚ, do ktorých SR prispieva. Potrebné je lepšia koordinácia V4.

Prostredníctvom **Centra pre odovzdávanie skúsenosti z integrácie a reforiem (CETIR)** bolo realizovaných 16 aktivít, do ktorých sa zapojilo 62 účastníkov z krajín západného Balkánu, Bieloruska, Moldavska, Gruzínska, Kene a Izraela.

V oblasti prenosu reformných skúseností Slovenska, **MF SR v spolupráci s UNDP pokračovalo v programe Verejné financie pre rozvoj** zameranom na zdieľanie poznatkov z reformy a riadenia verejných financií do partnerských krajín – Moldavska, Čiernej Hory a Ukrajiny.

SK PRES prispelo aj k **úspešnému výsledku 14. ministerskej konferencie OSN pre obchod a rozvoj**, ktorá sa v júli uskutočnila v kenskom Nairobi. V spolupráci s EK a ESVČ koordinovalo prípravu pozícií EÚ a priebeh rokovaní. 194 členských krajín schválilo ministerskú deklaráciu **Nairobi Maafikiano**, ktorá stanovuje prácu UNCTAD-u na ďalšie 4 roky, konštatuje rozhodujúcu úlohu obchodu a rozvoja a súvisiacich oblastí financovania, technológií, a investícií pre inkluzívny a udržateľný rozvoj.

Na bilaterálnu rozvojovú spoluprácu MZVaEZ SR vynaložilo 6,384 mil. €, na projekty v programových krajinách 2,4 mil. € a na projekty odovzdávania transformačných

skúseností 1,45 mil. €. **Celkovo bolo na bilaterálnu rozvojovú spoluprácu všetkých rezortov vlády SR vyčlenených 15 833 508 €.** SR sa zapojila do ďalšieho posilnenia finančných kapacít medzinárodných organizácií a osobitných fondov EÚ. Na tento účel bolo poskytnutých viac ako 9,362 mil. € a prisľúbených ďalších 12,266 mil. €.

Mierne navýšenie objemu rozpočtových zdrojov pre bilaterálnu rozvojovú spoluprácu v roku 2017 o 9,4 % bude musieť byť podporené kvalitou projektových zámerov a novými kapacitami národnej rozvojovej agentúry. SR bude ďalej prispievať na posilňovanie kapacít medzinárodných organizácií, predbežne vo výške 3,30 mil. €.

Výrazným podnetom pre vlastné rozvojové aktivity je rozhodnutie Operačného výboru Zvereňkeého fondu EÚ pre Afriku podporiť projekt V4 v Keni založený na projekte financovanom zo zdrojov SlovakAid (2 mil. €). Rozhodnutie o pridelení dotácie a jej delegovanie SAMRS sú prvými svojho druhu vo vzťahu k novým ČK EÚ.

5. Podpora ekonomických záujmov

MZVaEZ SR využívalo kompetencie v oblasti ekonomickej diplomacie na pokračujúce cieľavedomé presadzovanie obchodno-ekonomických záujmov SR v zahraničí. Prioritou bolo napĺňanie **Stratégie vonkajších ekonomických vzťahov SR 2014-2020** a jednotnej prezentácie SR. Dominovala téma vedy, výskumu, inovácií, podpory znalostnej ekonomiky, vzdelávania a možností prieniku na zahraničné trhy. **Ekonomická diplomacia prispievala k zabezpečeniu trvalého a udržateľného rastu** prostredníctvom podpory vytvárania pracovných miest, podporovala internacionalizáciu malých a stredných podnikov tvoriacich základ nášho hospodárstva, presadzovala transfer moderných a ekologicky udržateľných technológií, rozvoj vedecko-výskumnej spolupráce a propagovala SR ako investičnú i turistickú destináciu. **MZVaEZ SR so sieťou zastupiteľských úradov zohrávalo pri realizácii týchto úloh významnú úlohu** v úzkej spolupráci s ekonomickými ministerstvami, agentúrami, obchodnými komorami, podnikateľskými zväzmi a asociáciami a Eximbankou. Za výkon ekonomickej diplomacie zodpovedalo 80 vedúcich zastupiteľských úradov. **Stanovené priority sa v roku 2016 darilo úspešne napĺňať** vo všetkých sledovaných ukazovateľoch. Prispelo k tomu najmä skvalitnenie koordinácie aktérov participujúcich na plnení úloh ekonomickej diplomacie v rámci vonkajších ekonomických vzťahov. **Podrobné hodnotenie ekonomickej diplomacie je predmetom dvoch samostatných správ³.**

Inštitucionálny rámec

MZVaEZ SR sa zameralo na dialóg štátnej správy a podnikateľského sektora prostredníctvom **Rady vlády pre podporu exportu a investícií** a **Rady pre strategické riadenie a kontrolu činnosti SARIO**. S cieľom **posilniť strategický charakter práce Rady vlády na podporu exportu a investícií** vláda schválila zníženie počtu jej členov, čo výrazne posilnilo váhu predstaviteľov podnikateľských zväzov a asociácií. Aj vďaka tomu sa podarilo odborne vyhodnotiť komparatívne výhody SR na zahraničných trhoch a pripraviť **strategický materiál Zameranie ekonomickej diplomacie v oblasti bilaterálnych vzťahov a multilaterálnych vzťahov do roku 2020**. Jednou z úloh zamerania je identifikovať inovatívne formy kapacitného posilnenia ekonomickej diplomacie.

³ MZVaEZ SR na základe uznesenia vlády č. 236/2015 predložilo samostatný hodnotiaci materiál *Správa o stave a výsledkoch ekonomickej diplomacie za rok 2016*.

Obchod

MZVaEZ SR pokračovalo v hľadaní odbytových možností pre slovenské firmy na mimoeurópskych trhoch. Tento zámer bol zohľadnený pri organizácii ciest ministra M. Lajčáka do **Kazachstanu** a štátneho tajomníka L. Parízka do **Uzbekistanu a Tadžikistanu**. Počas návštevy **Etiópie** bola podpísaná dohoda o zabránení dvojitého zdanenia.

Trvalou prioritou MZVaEZ SR je podporiť vstup **slovenských tovarov a služieb na medzinárodné trhy**. Podpore vývozu výrobkov obranného priemyslu sa venoval Deň obranného priemyslu na Záhorí. Za účelom posilnenia obchodnej a investičnej spolupráce dosiahla SR pozorovateľský štatút v združení hospodársky progresívnych juhoamerických krajín Tichomorskej aliancie.

Osvedčeným mechanizmom podpory obchodných a investičných projektov sú **zmiešané medzivládne a medzirezortné komisie** pre hospodársku spoluprácu. Zasadnutia sa v roku 2016 uskutočnili v Maďarsku a v Poľsku.

Investície

MZVaEZ SR presadzuje ciele aktivít **podpory priamych zahraničných investícií**. Počiatočným impulzom rozvoja nášho priemyslu bola investícia Volkswagen spred 25 rokov. Firma v roku 2016 ohlásila ďalšie rozšírenie výroby. SR sa stala jednou z najlepších adries v automobilovom priemysle, o čom svedčí aj príchod štvrtej automobilky Jaguar Land Rover do Nitry. S príspevom ekonomickej diplomacie bude rozšírená výroba švajčiarskej spoločnosti Franke Kitchen v hodnote 29,6 mil. €. K aktivitám podpory PZI patrila i organizácia 2. ročníka V4 startups in the Netherlands a belgické CIDIC Dea Days v Bratislave.

Kvalitu obchodno-ekonomickej spolupráce so zameraním na **oblasť vzdelávania** dokumentoval ďalší rast počtu nórskych a islandských študentov, študujúcich na vysokých školách v SR. Realizovala sa príprava využívania finančných fondov EHP a Nórskeho finančného mechanizmu, vrátane Memoranda o porozumení z novembra 2016, na základe ktorého môže SR do roku 2021 čerpať finančné prostriedky vo výške 113 mil. €.

Energetika

Úspešnými podujatiami zameranými na rozvoj spolupráce v energetike boli Dubrovnik forum 2016, workshop v Taliansku, seminár V4 k energetickej účinnosti na Ukrajine a návšteva štátneho tajomníka L. Parízka v **Nigérii**. V **Izraeli** bola posilnená spolupráca v oblasti technologicky vyspelých riešení.

Podnikateľské misie

V spolupráci MZVaEZ SR s MH SR, agentúrami SARIO, SBA a SOPK sa uskutočnili **podnikateľské misie** sprevádzajúce prezidenta SR do **Švajčiarska, Francúzska, Rumunska a Gruzínska**. **Misia japonskej hospodárskej federácie** Keidanren potvrdila záujem japonských investorov o elektronický a automobilový priemysel.

Nové možnosti spolupráce vzišli z rokovaní počas oficiálnych návštev najvyšších ústavných činiteľov v **Rusku, Bielorusku, Turecku** a vo **Vietname**.

Ako úspešné hodnotíme podnikateľské misie, ktoré sprevádzali ústavných činiteľov na návštevách **Iránu, Kórey, Etiópie, Nigérie, Kazachstanu, Uzbekistanu a Tadžikistanu**.

Nástroje vonkajšej pomoci

Cieľom MZVaEZ SR je vyššia miera zapojenia podnikateľských subjektov do výberových konaní na realizáciu projektov vonkajšej pomoci zo strany EÚ (ENI, IPA II, TWINNING, TAIEX a PI). MZVaEZ SR za týmto účelom vypracovalo materiál **Nástroje vonkajšej pomoci EÚ** v gescii rezortu s návrhom opatrení na zlepšenie zapojenia

slovenských podnikateľských subjektov, štátnej a verejnej správy do projektov v novom rozpočtovom období EÚ 2014 – 2020.

Projekty ekonomickej diplomacie

MZVaEZ SR prostredníctvom Projektovej schémy na podporu ekonomickej diplomacie zrealizovalo 19 projektov v 14 krajinách. Boli zamerané na prezentáciu výrobkov, služieb a investičných možností SR.

V roku 2017 budeme vychádzať zo **Zamerania ekonomickej diplomacie v oblasti bilaterálnych a multilaterálnych vzťahov do roku 2020** nadväzujúceho na **Stratégiu vonkajších ekonomických vzťahov SR na roky 2014 – 2020.**

Prioritou v oblasti obchodu zostáva EÚ (v súčasnosti 85,2 % objemu exportu a viac ako 66,1 % importu SR), ako aj **teritória v blízkom susedstve EÚ.** V dôsledku vývoja po anexii Krymu konštatuje SR **utlmovanie obchodu s Ruskom** a ďalšími krajinami Euroázijskej ekonomickej únie.

Prioritou SR budú ďalej krajiny so silnou ponukou priamych zahraničných investícií – Nemecko, Holandsko, Rakúsko, Taliansko, Belgicko, ČR, Francúzsko, Spojené kráľovstvo a ďalšie krajiny EÚ, USA, Kórejská republika, Japonsko, Izrael, ropu ťažiacie krajiny Blízkeho a Stredného východu, Singapur, Čína a Taiwan.

Prioritou vývozu slovenského kapitálu budú krajiny západného Balkánu, Turecko, Vietnam, vybrané krajiny Afriky a krajiny Spoločenstva nezávislých štátov.

V oblasti **výskumnej a inovačnej spolupráce** budú v centre pozornosti krajiny so silným vedecko-výskumným a inovačným potenciálom – USA, Turecko, Japonsko, Izrael, Kórejská republika, Švajčiarsko, členské krajiny EÚ (Nemecko, severské krajiny), tiež Čína (vo formáte 16 + 1). Potenciál má aj užšia spolupráca V4 s tretími krajinami.

Vláda schválila účasť SR na **Medzinárodnej výstave EXPO Astana 2017** (jún – september). Jej základnou témou je **Energia budúcnosti.** Národný deň SR na výstave bude 18. júl 2017.

Energetická bezpečnosť

Prioritou energetickej politiky SR bolo **posilňovať energetickú bezpečnosť, efektívnosť, konkurencieschopnosť a udržateľnosť.** SK PRES v tomto kontexte zorganizovalo neformálne zasadnutie ministrov EÚ pre energetiku a zmenu klímy.

SR bude ďalej prispievať k **budovaniu Energetickej únie** s dôrazom na konkurencieschopný integrovaný energetický trh EÚ a efektívne presadzovať energetické záujmy EÚ v dialógu s tretími krajinami.

V otázke bezpečnosti dodávok SR zdôrazňuje dôležitosť pokračovať vo využívaní **ukrajinsko-slovenského plynového koridoru** ako bezpečného a nákladovo efektívneho spôsobu prepravy zemného plynu do Európy.

SR a viacero ďalších krajín zhodne deklarovali, že zámer vybudovať **plynovod Nord Stream 2**, obchádzajúci ukrajinsko-slovenský koridor, nie je kompatibilný s východiskami energetickej politiky EÚ, s jej legislatívou a záujmami.

V záujme zvýšenia bezpečnosti dodávok pokračovala SR v regionálnej spolupráci zameranej na infraštruktúrne projekty diverzifikujúce zdroje a trasy. Prioritou zostáva dobudovanie **severojužného plynovodného koridoru** prepojením slovenskej a poľskej plynárenskej sústavy a **realizácia projektu Eastring.** Cieľom je prepojiť trhy využívajúcu existujúcu infraštruktúru.

SR sa zasadzuje za rešpektovanie práva ČK EÚ na **optimálny energetický mix, vrátane využívania jadrovej energie** ako bezuhlíkového zdroja. K pokroku v tejto oblasti SR prispela zorganizovaním 11. európskeho jadrového fóra v Bratislave.

S cieľom **priblížiť Ukrajinu európskym štandardom** jej SR ďalej odovzdávala svoje skúsenosti s reformami energetiky. V prípade záujmu je SR pripravená poskytnúť skúsenosti aj ďalším krajinám Východného partnerstva.

SR bude presadzovať **využívanie ukrajinsko-slovenského koridoru** na prepravu plynu do EÚ a podporovať rokovania o jeho dodávkach vo formáte EÚ-Ukrajina-Rusko.

Podpora vedomostnej ekonomiky a inovácie

Rámec podpory tvorila **Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR, Stratégia vonkajších ekonomických vzťahov 2014 – 2020 a Stratégia rozvoja kreatívneho priemyslu v SR.**

MZVaEZ SR v rámci ich implementácie pokračovalo v organizovaní **inovačných fór** (USA, Argentína, Brazília, Švajčiarsko, Francúzsko, Turecko) za účasti najvyšších ústavných činiteľov SR s cieľom propagovať slovenskú vedu a výskum a napojiť sa na významné zahraničné centrá (Tubitak Istanbul, Espoo Helsinki, Technion Izrael).

K zintenzívneniu spolupráce so Švajčiarskom v oblasti inovácií prispela návšteva prezidenta A. Kisku v prestížnom inštitúte ETH Zürich. V roku 2017 prezident za rovnakým účelom navštívi Izrael.

Inovatívny prístup MZVaEZ SR mal formu zriaďovania **inovačných platforiem** (Slovensko-americká rada pre obchod a inovácie a Slovensko-turecké permanentné fórum pre vedu). Pokračovala práca Slovenského styčného a inovačného úradu v Helsinkách a rozvíjali sa aktivity spolupráce s Čínou vo formáte 16 + 1 (3. sympóziu o inováciách).

K podpore vedy a inovácií prispeli aj **konferencie IoT, Priemysel 4.0, REinEU a podujatia zamerané na rozvoj startupového ekosystému** We4Startups, Central European ICT Startups 2016 Londýn, DLD Innovation Festival.

V rámci implementácie **Koncepcie pre podporu startupov a rozvoj startupového ekosystému v SR** bude v centre pozornosti SR **robotizácia a automatizácia**, konkrétne pilotné projekty s Fínskom a Izraelom. V prípade **kreatívneho priemyslu** zasa inteligentný (*eko*) dizajn produktov, automobilový priemysel a podpora budovania inteligentných miest.

Z hľadiska podpory výskumu a komercializácie jeho výsledkov je perspektívnou oblasťou **vesmírny výskum** a spolupráca s Európskou vesmírnou agentúrou, UNESCO, Švajčiarskom/ETH a Izraelom/Technion.

Medzinárodný obchod a obchodná politika EÚ

SR presadzovala svoje záujmy vo **Svetovej obchodnej organizácii (WTO)** v súlade so spoločnou obchodnou politikou EÚ. Zapojila sa do diskusie o ďalšom smerovaní WTO. V centre pozornosti boli rokovania o liberalizácii svetového obchodu na multilaterálnej úrovni a dosiahnutie pokroku v rámci Rozvojovej agendy z Doha (DDA). SR tu presadzuje upevnenie multilaterálneho obchodného systému založeného na pravidlách WTO. Dôležitým indikátorom vývoja bude pokrok v plurilaterálnych dohodách o obchode so službami (TiSA) a obchode s environmentálnymi tovarmi (EGA). Prioritou SR bude príprava na 11. ministerskú konferenciu WTO (december 2017, Buenos Aires).

V oblasti **spoločnej obchodnej politiky EÚ** SR presadzovala lepší prístup k najväčším a najrýchlejšie rastúcim ekonomikám sveta prostredníctvom dohôd o voľnom

obchode (USA, Kanada, Japonsko, krajiny MERCOSUR, krajiny ASEAN, India). Tvorba rokovacích pozícií SR vychádzala z národných záujmov s dôrazom na postavenie domácich spotrebiteľov, poľnohospodárskych subjektov, malých a stredných podnikov a energeticky náročného priemyslu. Najzložitejšie boli doterajšie rokovania s USA o **dohode o Transatlantickom obchodnom a investičnom partnerstve (TTIP)**. Budúcnosť rokovaní závisí hlavne od postoja novej americkej administratívy, ale aj od výsledkov prezidentských volieb vo Francúzsku a parlamentných volieb v Nemecku v roku 2017. Počas SK PRES došlo k podpisu **Komplexnej hospodárskej a obchodnej dohody s Kanadou (CETA)**. Z pohľadu SR ide o modernú, komplexnú a ambicióznú dohodu, ktorá nemá len ekonomický význam, ale aj širšie strategické a geopolitické dopady. Dáva zmluvným stranám možnosť podieľať sa na formovaní procesu globalizácie. CETA by sa mala stať vzorom pre ďalšie rokovania o liberalizácii obchodu EÚ s tretími krajinami.

V roku 2017 sa SR bude sústreďovať na implementáciu platných dohôd o voľnom obchode EÚ s Kanadou, Singapurom a Vietnamom pokračovanie rokovaní o bilaterálnych dohodách o voľnom obchode s USA, Japonskom, krajinami MERCOSUR a Indiou. Očakáva sa modernizácia existujúcich dohôd s Mexikom a Chile. SR bude ďalej ovplyvňovať tvorbu spoločných pozícií EÚ vo vzťahu k WTO a k tretím krajinám v záujme podpory slovenských producentov v exportných odvetviach a pri ochrane domáceho trhu, vrátane ochrany spotrebiteľov a agrárnych výrobcov v SR.

Ministerstvo hospodárstva SR aktívne obhajovalo záujmy výrobcov SR s cieľom zachovania férovej súťaže na slovenskom trhu, resp. trhu EÚ. V prípade problémov alebo nekalej súťaže zo strany tretích krajín úzko spolupracovalo s domácimi výrobcami pri šetreniach Európskej komisie (EK) a zavádzaní antidumpingových (AD) a antisubvenčných (AS) opatrení. V roku 2016 Európska komisia uskutočnila 40 AD a AS preskúmaní, z toho v 15 prípadoch išlo o nové prešetrovanie produktov a zvyšných 25 konaní sa týkalo revízných preskúmaní z rôznych dôvodov. V každom individuálnom prípade pri hlasovaní o prijatí opatrení SR posudzovala a zohľadňovala záujmy slovenských podnikateľských subjektov, predovšetkým výrobcov a spracovateľov. Počas hlasovaní o prijatí, resp. neprijatí AD a AS opatrení SR v 12 prípadoch svojim hlasom podporila, resp. zohľadnila záujmy slovenských podnikateľských subjektov, predovšetkým výrobcov a spracovateľov (napr. Meroco Leopoldov, Železiarne Podbrezová, Bekaert Hlohovec, USS Košice, atď.).

SR počas SK PRES dosiahla prelomenie patovej situácie ohľadom modernizácie existujúcich nástrojov EÚ na ochranu obchodu. Zasadzovala sa tiež o riešenia niektorých aspektov prístupového protokolu Číny do WTO, súvisiacich s udelením štatútu trhovej ekonomiky Číny. Naliehavosť dosiahnutia riešenia na úrovni EÚ je zrejmá najmä v kontexte pretrvávajúcich problémov v odvetví oceliarskeho priemyslu, keď európski producenti volajú po pružnejšom a operatívnejšom zavádzaní antidumpingových opatrení na dovozy z tretích krajín (predovšetkým z Číny), aby boli lepšie chránení pred neférovým obchodom a nekalými hospodárskymi praktikami. SR zdôrazňovala dôležitosť na jednej strane zachovania pozície EÚ, ako svetového lídra, ktorý si plní svoje medzinárodné záväzky a na druhej strane využívanie všetkých legitímnych nástrojov na ochranu EÚ pre neférovým obchodom.

MH SR aktívne využívalo aj ďalší nástroj podpory konkurencieschopnosti výrobcov SR - systém colných kvót a suspenzií v rámci spoločného colného sadzovníku EÚ. Na základe požiadaviek slovenských výrobcov MH SR predkladá konkrétne požiadavky na colné kvóty a suspenzie s cieľom získať colné zvýhodnenie dovozov výrobných vstupov pre slovenských výrobcov a tým zvýšiť konkurencieschopnosť ich výrobkov na svetových trhoch. V roku 2016 bolo prerokovaných 29 žiadostí slovenských výrobcov o colné suspenzie, pričom celková dosiahnutá úspora ich nákladov bola viac ako 3,1 mil. €.

Medzinárodné ekonomické a finančné organizácie a inštitúcie

V **Organizácii pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD)** sa SR zamerala na riešenie aktuálnych socioekonomických výziev a hľadanie účinných riešení prekonávania dôsledkov kríz v oblasti zamestnanosti, vzdelávania, reformy verejnej správy, boja proti daňovým únikom a korupcii. Generálny tajomník OECD A. Gurría počas februárovej návštevy SR prezentoval štúdie **Prehľad OECD o odbornom školstve v SR** a **Prehľad OECD o efektívnom využívaní prostriedkov v školstve SR**. Obe obsahujú odporúčania ako zlepšiť školstvo v SR. Počas septembrovej návštevy A. Gurriu v SR (na okraj Rady Ecofin) sa uskutočnilo stretnutie s predsedom vlády SR R. Ficom. Diskusia sa týkala regionálneho rozvoja, školstva, boja proti korupcii a daňovým únikom.

Generálny riaditeľ **Agentúry pre jadrovú energiu (NEA/OECD)** W. D. Magwood počas májovej návštevy SR pozitívne hodnotil spoluprácu SR s agentúrou. Výkonný riaditeľ **Medzinárodnej energetickej agentúry (IEA/OECD)** F. Birol navštívil SR v januári pri príležitosti konferencie SET Plan/CEEC X. o technologických inováciách a energetike, bilaterálne rokoval o spolupráci SR s IEA, ako aj o citlivej rozpočtovej situácii IEA.

SR v novembri participovala na podujatí 3. týždeň Eurázie v OECD, cieľom ktorého bolo posilniť vzťahy OECD s krajinami regiónu a zviditeľniť spoluprácu v oblasti produktivity a konkurencieschopnosti. SR svojím dobrovoľným príspevkom do rozpočtu OECD umožnila realizovať projekt zameraný na previerku Zákona o hospodárskej súťaži na Ukrajine. Predseda Protimonopolného úradu SR bol členom predsedníctva tejto previerky. Vláda SR vyčlenila na **spoločné projekty s OECD** 70 tis. €. Týkali sa boja proti korupcii, znižovania regionálnych rozdielov v SR, prípravy Ekonomického prehľadu SR a kreatívneho myslenia v školstve.

V roku 2017 bude prioritou SR využívanie odborného potenciálu OECD pre jednotlivé sektorové politiky. Významnou bude prezentácia **Ekonomického prehľadu SR**, v ktorom OECD zhodnotí makroekonomický vývoj krajiny, stav zdravotníctva, školstva a zručnosti obyvateľstva. SR bude na národnej úrovni ďalej zavádzať spoločné opatrenia OECD a G20 na boj proti daňovým únikom a podvodom. Strategická reflexia o globálnom vplyve OECD a jej eventuálnom rozširovaní bude dominovať internej diskusii do polovice roka 2017.

SR bude participovať na aktivitách v rámci Regionálneho programu OECD pre Euráziu a Akčného plánu pre spoluprácu OECD s Ukrajinou. V záujme ochrany svojich ekonomických záujmov sa SR bude zasadzovať za vytvorenie Globálneho fóra krajín G20 a OECD pre **riešenie nadmerných kapacít v oceliarstve**.

Bude pokračovať v zapájaní sa do aktivít pridružených organizácií OECD – **Medzinárodnej energetickej agentúry (IEA)** a **Agentúry pre jadrovú energiu (NEA)** – predovšetkým plnením odporúčaní IEA a presadzovaním záujmov SR pri naplňaní aktuálneho Strategického plánu NEA na roky 2017 – 2022, využijúc pri tom podľa možností pozíciu predsedu Riadiaceho výboru NEA (obsadenú predsedníčkou Úradu jadrového dozoru SR).

Stredoeurópska iniciatíva (SEI) napriek poklesu úrovne zastúpenia ČK EÚ, zostáva cenným nástrojom podpory stability, bezpečnosti, hospodárskej spolupráce, ako aj približovania nečlenských krajín k EÚ. SR je v tomto kontexte pripravená ďalej spolupracovať s krajinami západného Balkánu na reformách. Prioritou bude príprava **Akčného plánu na roky 2017 – 2020**. SR bude podporovať strategický prístup k otázke migrácie, infraštruktúrnej prepojenosti a európskych integračných procesov.

Spolupráca s **Organizáciou OSN pre priemyselný rozvoj (UNIDO)** nepriniesla v ostatných rokoch očakávané výsledky. Slovenským podnikateľským subjektom sa nedarilo zapájať sa do jej rozvojových programov. Vláda SR preto rozhodla o vypovedaní Administratívnej dohody medzi UNIDO a vládou SR a ukončení členstva v organizácii. To zanikne k 31. 12. 2017, čo však nevylučuje zapájanie sa do aktivít UNIDO.

V **Európskej banke pre obnovu a rozvoj (EBOR)** sa SR zamerala na plnenie strategického a implementačného plánu a zvýšenie objemu investícií. Boli implementované dva rámcové nástroje s viazanosťou na slovenské subjekty v oblasti energetickej efektívnosti, vodohospodárstva a komunálnej infraštruktúry. V roku 2017 bude prioritou implementáciu stratégie EBOR pre SR na roky 2017–2020.

V spolupráci s **Rozvojovou bankou Rady Európy** bol pripravený bilaterálny fond podpory inkluzívneho rastu na financovanie aktivít v oblasti hospodárskej a sociálnej transformácie, trvalo udržateľného rozvoja a environmentálnej udržateľnosti. Čerpanie z fondu bude prioritou na rok 2017.

V Bratislave sa v júni uskutočnilo zasadnutie predstavenstva a v júli stretnutie členských štátov konštituencie **Európskej investičnej banky**. Od októbra má SR svoje zastúpenie na poste viceprezidenta a člena predstavenstva na obdobie 3 rokov. V **roku 2017 sa SR** zameria na zvýšenie a zefektívnenie úverových aktivít v SR a technické a finančné poradenstvo zamerané na podporu rastu ekonomiky a regionálneho rozvoja.

V spolupráci so **skupinou Svetovej banky** sa SR zamerala na podporu privátneho sektora v rozvojových krajinách a zviditeľňovanie SR ako donora. Podporila budovanie kapacít v inovačnej agende Leadership, Learning, Innovation. Spolupráca s **Medzinárodnou finančnou korporáciou** rozšírila možnosti pre slovenských exportérov a investorov na rozvojových trhoch. Prioritou na rok 2017 je presadzovanie inovácií v rozvojovej spolupráci.

V rámci reformy **Medzinárodnej investičnej banky (MIB)** sa SR zamerala na tvorbu štatútov riadiacich a výkonných orgánov banky a víziu MIB na ďalšie obdobie (príprava strategického smerovania MIB na roky 2018–2022). SR sa bude usilovať využívať potenciál kancelárie MIB v Bratislave a dosiahnuť nárast operácií MIB v SR a strednej Európe.

6. Otvorené ministerstvo a služby občanom

Konzulárna pomoc

Prioritou bolo zabezpečenie účinnej ochrany a pomoci občanom SR v núdzových situáciách v zahraničí a skvalitňovanie konzulárnych služieb. Tieto ciele zostávajú v platnosti aj v roku 2017. Pri ich napĺňaní sa budeme opierať o pozitívne skúsenosti z praxe a nové technológie (elektronické konzulárne služby). Výzvou zostáva zlepšovanie dostupnosti, aktuálnosti, kvality a včasného poskytovania informácií o cestovaní do zahraničia.

SR prikladá mimoriadny význam **medzinárodnoprávnej ochrane detí a mládeže**. Počas SK PRES bola táto agenda nosnou témou zasadnutia pracovnej skupiny Rady EÚ pre konzulárne záležitosti COCON. V Bratislave sa v decembri uskutočnilo podujatie venované problematike ochrany maloletých v tretích štátoch, organizované MZVaEZ SR a Centrom pre medzinárodnoprávnú ochranu detí a mládeže. Téma zostane prioritou aj na ďalšie obdobie.

K skvalitneniu služieb významne prispel **výnos MZVaEZ SR o poskytovaní finančnej pomoci občanom SR a EÚ v mimoriadnych prípadoch** účinný od januára 2016. Výnos spolu s novelou zákona č. 151/2010 Z. z. o zahraničnej službe posilňuje právny rámec pôsobnosti konzulárnych orgánov pri zabezpečovaní pomoci občanom SR i občanom EÚ.

Konzulárne **najvyťaženejším úradom bolo tradične veľvyslanectvo v Londýne**. Objem práce je trvalo vysoký a vo viacerých oblastiach má trvalo stúpajúcu tendenciu.

Osvedčeným nástrojom zlepšovania dostupnosti konzulárnych služieb sú **výjazdové konzulárne dni**. Konzulát v Londýne uskutočnil 6 výjazdových konzulárnych dní do miest so slovenskou komunitou. Za účelom vybavenia žiadostí invalidných osôb o vydanie cestovného

pasu sa uskutočnili 2 individuálne výjazdy. Konzulát v Ottawe uskutočnil 6 a generálny konzulát v New Yorku 2 výjazdové konzulárne dni.

Činnosť **letného vysunutého pracoviska v chorvátskom Zadare** pokryla zvýšené požiadavky na konzulárnu asistenciu v najnavštevovanejšej turistickej destinácii občanov SR (31 vydaní náhradných cestovných dokladov, 51 intervencií v prospech občanov, vrátane 5 prípadov pomoci hospitalizovaným osobám a 2 repatriácie telesných pozostatkov).

Dočasným vyslaním **personálnej výpomoci na konzulát v Paríži** bola zabezpečená dostupnosť konzulárnych služieb **počas ME vo futbale**.

Osvedčené výjazdové konzulárne dni a dočasné personálne posilňovania vybraných úradov bude SR ďalej využívať podľa potrieb a finančných možností rezortu zahraničia.

Väčšina úradov začala využívať **nové elektronické moduly** konzulárnych služieb, čo pre SR znamená posun na úroveň štátov s vysokým stupňom elektronizácie zahraničnej služby. Prvotné skúsenosti získal konzulát v Prahe. Tie sa využili na sprístupnenie modulov na ďalších 61 úradoch. Elektronické služby sú nateraz len doplnkovou formou konzulárnych služieb. Ich využitie možno očakávať len u menšej časti potenciálnych žiadateľov. Pre používateľov prinesú zrýchlenie a zvýšenie dostupnosti služieb.

K zvyšovaniu kvality a zlepšovaniu dostupnosti asistencie prispieva **sieť honorárnych konzulátov**. V roku 2016 ich počet dosiahol 199 (z nich 20 prechodne personálne neobsadených). Takéto úrady boli otvorené v Glasgowe (UK), Monse (BE), Bydhošti (PL), Grenobli (FR), Zaragoze (ES), Mariupoli (UA) a Manague (Nikaragua). Zrušené boli naopak úrady v Lyone (FR), Luxemburgu (LU), Grazi (AT) a Donecku (UA). Ku koncu roka sme evidovali 58 návrhov na zriadenie honorárnych konzulátov.

Systém dobrovoľnej registrácie pred cestou do zahraničia, uvítacia SMS a aplikácia Svetobežka zlepšujú informovanosť verejnosti, dostupnosť a výkon konzulárnej asistencie. V praxi sa osvedčili, sú využívané stále viac a používateľmi hodnotené pozitívne.

Vďaka koordinácii s EÚ **SR rozšírila možnosť bezvízových ciest** do Kolumbie, Peru, Tongského kráľovstva, Palauskej republiky, Mikronézie, Kiribati, Tuvalu a na Šalamúnove a Marshallove ostrovy. Od 23. 8. 2016 do 31. 12. 2017 možno s platným pasom bez víz na dobu 5 dní navštíviť oblasť Avgustovský kanál v Bielorusku. Pri vstupe do Číny možno na vymedzených miestach požiadať o možnosť využitia 144 hodinového bezvízového tranzitu. Od 18. 4. 2016 zaviedla vízový režim JAR. Pre návštevníkov prichádzajúcich do Kanady letecky bola od 10. 11. 2016 zavedená povinnosť tzv. predcestovnej elektronickej autorizácie.

S krajinami EÚ pokračovala SR v rokovaníach o **dohodách o vzájomnom zastupovaní vo vízovom konaní v krajinách, kde SR nemá zastúpenie**. Bolo nevyhnutné zmeniť znenie dohôd s ČR a Rakúskom, ktoré do júla zastupovali SR v Libanone. Od tohto termínu vydáva víza konzulát SR v Bejrúte. V rámci existujúcej dohody s Maďarskom sa začali rokovania o zastupovaní SR vo Vietname. Začali rokovania s Francúzskom. Uzavretá bola dohoda s Nemeckom. Ku koncu roka mala SR uzavreté dohody so 14 členmi EÚ, ktorí ju zastupujú v 56 krajinách. SR zastupuje 6 členov EÚ v 8 krajinách.

Na základe pozitívnych skúseností z **pilotného projektu outsourcingu vízových služieb** malo dôjsť k rozšíreniu siete vízových centier o ďalších 10 miest v Rusku a 4 na Ukrajine. Tento cieľ sa nepodarilo splniť, pretože poskytovateľská spoločnosť nedokázala zabezpečiť splnenie požadovaných bezpečnostných kritérií. Outsourcing napriek týmto ťažkostiam považuje MZVaEZ SR za významný pozitívny nástroj podpory ekonomickej diplomacie, získavania ďalších investícií a šírenia značky krajiny. Budeme preto uvažovať o jeho rozšírení na krajiny s investično-obchodným a turistickým potenciálom pre SR.

Koordinácia jednotnej prezentácie SR v zahraničí

Značka Slovensko a medzirezortná koordinácia jednotnej prezentácie v zahraničí

MZVaEZ SR zavŕšilo úvodnú etapu tvorby **národného brandingu**. SR má **historicky prvú jednotnú a komplexnú značku** vyjadrenú sloganom **GOOD IDEA SLOVAKIA – DOBRÝ NÁPAD SLOVENSKO**. Minister M. Lajčák predstavil značku v apríli. Jej implementáciu upravuje uznesenie vlády z februára. Sú do nej zapojené orgány štátnej a verejnej správy, agentúry aj širšia verejnosť. Subjektom, ktoré prejavia záujem, možno poskytnúť licenciu na použitie loga. Súčasťou tvorby značky bolo aj **zjednotenie vizuálnej identity štátnej správy**.

Za zosúladenie kľúčových prezentačných aktivít zodpovedala hlavne **Pracovná skupina pre koordinovanú prezentáciu SR v zahraničí**. Uskutočnená analýza stavu ukázala, že je potrebné nájsť **vhodné systémové riešenie prezentácie**.

Verejná a kultúrna diplomacia

Verejná diplomacia

Posilnenie diskusie o zahraničnej a európskej politike SR s domácou verejnosťou a zlepšenie informovanosti zahraničnej verejnosti o SR prostredníctvom osvedčených projektov a nových foriem komunikácie boli prioritami verejnej diplomacie.

Webzin Zahraničná politika, prednášky zástupcov MZVaEZ SR na vysokých školách aj stredoškolské debatné turnaje o zahraničnej politike priblížili verejnosti pôsobenie rezortu.

Najviditeľnejšou súčasťou vizuálnej identity **SK PRES** bolo **logo**. Vzišlo z verejnej súťaže, do ktorej sa zapojilo 200 účastníkov. Prezentačné predmety predsedníctva obsahovali materiál o SR využiteľný aj po SK PRES (brožúra Did you know? This is Slovakia). K úspešným projektom informovania zahraničnej verejnosti o SR patrila **publikácia Slovakia – inspiration for a more beautiful, more interesting and safer world** a **dokumentárny film S tebou ma baví Slovensko**.

S podporou MZVaEZ SR sa konalo **11. kolo medzinárodnej bezpečnostnej konferencie GLOBSEC**, ktorá patrí medzi špičkové podujatia svojho druhu v transatlantickom priestore. Diskutovalo sa o prehlbovaní obrannej spolupráce v EÚ, Brexite, adaptácii NATO, migrácii a boji proti terorizmu. Prezentované boli výsledky iniciatívy GLOBSEC zameranej na zdieľanie spravodajských informácií, ktorú viedol bývalý minister národnej bezpečnosti USA M. Chertoffa.

Viacere projekty prezentácie SR boli venované **významným osobnostiam a udalostiam** (výstava pri príležitosti 95. výročia narodenia A. Dubčeka; emitovanie mince Prvé predsedníctvo SR v Rade Európskej únie a súboru mincí Hry XXXI. olympiády Rio de Janeiro 2016; vydanie poštovej známky Games of the XXXI Olympiad Rio De Janeiro 2016).

K oceneniam Slovákov žijúcich v zahraničí (Goodwill Envoy; Zlatá plaketa ministra ZVaEZ) pribudol **čestný titul Veľvyslanec značky Dobrý nápad Slovensko** udeľovaný slovenským osobnostiam prispievajúcim k šíreniu dobrého mena SR v zahraničí.

Prioritou bude posilniť pozitívne vnímanie SR vo svete, zvyšovať jej atraktivnosť prostredníctvom značky Slovensko, zabezpečiť jej udržateľnosť rozpracovaním agend korešpondujúcich s jednotlivými posolstvami značky na projekty, efektívne koordinovať verejnú, ekonomickú, kultúrnu a športovú diplomaciu.

Kultúrna diplomacia

Do praxe bol implementovaný nový branding SR v modifikácii **Culture & Slovakia – Good Idea**.

Rámcom prípravy **prezentácie kultúry počas SK PRES** bolo Memorandum medzi MZVaEZ SR a MK SR. Zámerom bolo ukázať jedinečnosť SR v európskom kontexte. Dôraz sa kládol na multizánrový charakter prezentácie. Kladne hodnotená bola **fotografická výstava Magical Slovakia**. Za účelom prezentácie bola aktualizovaná výstava **Slovakia: Member of the EU a Slovensko – bohatstvo v rôznorodosti**.

V zmysle Rámcových priorít prezentácie slovenského umenia a kultúry v zahraničí sa zastupiteľské úrady a slovenské inštitúty zamerali na **95. výročie narodenia A. Dubčeka, 25. výročie založenia V4 a Rok slovenskej hudby**.

V rámci **rozširovania zmluvnej základne** v oblasti vedy, školstva, kultúry a športu bol schválený **program spolupráce so Španielskom** a podpísané **dohody s Izraelským štátom a Egyptom**. MZVaEZ SR uzatvorilo **zmluvu s Hlavným mestom SR** o spolupráci pri prezentácii Bratislavy a SR v zahraničí prostredníctvom slovenských inštitútov.

MZVaEZ SR sa v **Medzivládnej slovensko-ukrajinskej komisii pre národnostné menšiny, školstvo a kultúru** sústredilo na poskytovanie slovenských reformných skúseností.

Prezentácia kultúry v roku 2017 bude vychádzať z Dohody medzi MZVaEZ a MK SR o spolupráci pri zabezpečovaní úloh kultúrnej diplomacie a prezentácie slovenského umenia a kultúry v zahraničí a Rámcových priorít prezentácie slovenského umenia a kultúry v zahraničí pre roky 2017 - 2019.

Spolupráca s mimovládny neziskovým sektorom

Dôležitým nástrojom spolupráce s mimovládny sektorom je **dotčný mechanizmus MZVaEZ SR v troch schémach**:

1. **Medzinárodné vzťahy a zahraničná politika SR** (MVZP/2016) podporila 32 projektov celkovou sumou 118 820 €. Záujem o dotčnú podporu zo strany MNO má stúpajúcu tendenciu. Projekty sa sústredili na prípravu odborných materiálov na témy európskej a globálnej bezpečnosti, vypracovanie tematických publikácií a organizovanie podujatí, seminárov a konferencií.
2. **Medzinárodné vzťahy a zahraničná politika SR zamerané na predsedníctvo SR v Rade EÚ** (MVZP-SK PRES/2016) podporila 29 projektov v celkovej výške 320 000 €. Projekty sa realizovali v SR aj v zahraničí. Projekty boli podporené i formou záštity.
3. **Podpora a ochrana ľudských práv a slobôd** (LP/2016) podporila 48 projektov v celkovej výške 763 500 €. Mechanizmus poskytovania dotácií pre uvedenú schému LP bude v roku 2017 už v gescii Ministerstva spravodlivosti SR.

Mimovládny sektor bol dôležitým partnerom aj pri príprave SK PRES a prispel k zviditeľneniu SR prostredníctvom podujatí s renomovanou značkou (Globsec, Tatrassummit).

MZVaEZ SR pripisuje spolupráci s MNO mimoriadny význam. V pozornosti bude ďalšie **využívanie expertízy** mimovládneho sektora, akademickej obce a odbornej verejnosti predovšetkým **pri tvorbe a implementácii zahranično – politických cieľov a ich komunikácie** v rámci verejnej diskusie s odbornou a širšou verejnosťou.

Slováci žijúci v zahraničí

Vláda v septembri schválila návrh na zriadenie **Rady vlády SR pre krajské otázky**. Prvé zasadnutie Rady pod vedením ministra M. Lajčáka sa uskutočnilo v novembri. Cieľom rady, ktorá je poradným a koordinačným orgánom vlády a strategicky usmerňuje ÚSZZ, je zintenzívniť koordináciu výkonu krajskej politiky.

Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí (ÚSZZ) oslávil 10. výročie vzniku. Odštartoval implementáciu **Koncepcie štátnej politiky vo vzťahu k Slovákom žijúcim v zahraničí na obdobie rokov 2016-2020**.

Jedno z najvýznamnejších podujatí v oblasti štátnej politiky SR vo vzťahu k Slovákom žijúcim v zahraničí je **Stála konferencia SR a Slováci žijúci v zahraničí**, ktorá sa konala v októbri 2016 a úrad ju organizuje každé dva roky.

Počet žiadostí o vydanie **osvedčenia Slováka žijúceho v zahraničí** za ostatné roky výrazne narástol (v roku 2014 ÚSZZ prijal 941 žiadostí a v roku 2016 2653 žiadostí). Najviac prijatých žiadostí o vydanie osvedčenia od žiadateľov bolo zo Srbska (2 223).

ÚSZZ bude pokračovať v podpore **tradičných kultúrnych a spoločenských podujatí**, ktoré prispievajú k rozvoju jazykovej, kultúrnej a národnej identity, ako aj v podpore aktivít krajanov v oblasti **školsťva a vzdelávania**. Bude pokračovať v úspešnej organizácii **letných detských táborov** pre slovenské deti žijúce v zahraničí. Bude spolupracovať s Ministerstvom vnútra SR pri preverovaní žiadostí o udelenie osvedčenia Slováka žijúceho v zahraničí, aby bolo udelené tým, ktorí naň majú zákonný nárok.

7. Profesionálna zahraničná služba

Personálna politika a vzdelávanie zamestnancov

Čoraz intenzívnejšie zmeny si vyžadujú čoraz **zásadnejšie prispôsobovanie doterajších postupov novým výzvam**. A to prioritne tak, **aby personálna politika odrážala dynamiku rastúcich nárokov**. Vyvážené nastavenie procesov, ako je motivácia a angažovanosť zamestnancov, včasná transformácia inštitúcií či jasné definovanie zodpovednosti sú kľúčom k úspešnému zvládnutiu požiadaviek.

MZVaEZ SR obsadzovalo voľné štátnozamestnanecké miesta prednostne formou vonkajších výberových konaní. Rezort dlhodobo eviduje mimoriadny záujem uchádzačov (do vonkajších výberových konaní na obsadenie 9 štátnozamestnaneckých miest do stálej štátnej služby sa prihlásilo 265 externých uchádzačov).

V súvislosti s **SK PRES** došlo k personálnemu posilneniu SZ EÚ Brusel a SM OSN New York, Viedeň, Ženeva, ZÚ Rím aj ústredia MZVaEZ SR o špecializovaných odborníkov. Formou vonkajších výberových konaní na obsadenie miest odborníkov v dočasnej štátnej službe bolo prijatých 15 z celkového počtu 238 uchádzačov. Koncom roka sa začal plánovaný proces postupného vyradovania zamestnancov SK PRES, ako aj zmeny celkového obsadenia SZ EÚ Brusel v súlade s materiálom týkajúcim sa aktualizácie štruktúry personálneho obsadenia SZ Brusel po SK PRES.

V oblasti ľudských zdrojov ministerstvo pokračovalo v **spolupráci s ESVČ**, v ktorej štruktúrach sú zastúpení niekoľkí jeho zamestnanci, a ktorá na účely SK PRES poskytla v rámci výmeny jedného sekondovaného diplomata. Významným úspechom je **menovanie slovenského diplomata Ivana Surkoša na post vedúceho delegácie EÚ v Egypte**.

V oblasti vzdelávania bola prioritou príprava na SK PRES. Od začiatku roka sa realizoval program **prípravy 4 skupín zamestnancov**, ktorí neboli zahrnutí do dvojročného projektu Zvýšenie kvality výkonu zamestnancov štátnej správy v oblasti agendy EÚ – príprava na SK PRES. Vyškolených bolo **87 styčných dôstojníkov, 37 stážistov na**

posilnenie úradov v zahraničí najmä na SZ EÚ Brusel, 25 komunikačných pracovníkov a 10 členov vlády SR.

Na podporu prípravy SK PRES a v súlade s **Memorandom o partnerstve medzi SR a Medzinárodnou organizáciou frankofónie na roky 2016-2018** a z neho vyplývajúcou Národnou frankofónnou iniciatívou na roky 2016-2018 realizovalo MZVaEZ SR **Ročný plán vzdelávania vo francúzštine**, ktorý zahŕňal skupinové a individuálne kurzy francúzštiny pre štátnych zamestnancov, **odborné semináre k téme výkonu SK PRES**, intenzívne týždenné jazykové pobyty vo Francúzsku a kurzy francúzštiny na Alliance Française pre zamestnancov SZ EÚ Brusel. Tieto druhy vzdelávania absolvovalo **viac ako 200 štátnych zamestnancov**.

MZVaEZ SR zabezpečovalo **kontinuálne a špecializované vzdelávanie svojich zamestnancov** v rámci viacerých interných programov.

Krátkodobú študentskú stáž absolvovalo v ústredí 118 študentov a doktorandov, na ZÚ 119 stážistov (z toho 46 ako posilnenie úradov počas SK PRES). Spolu tak ministerstvo prijalo celkom **237 stážistov, čo je o 10% viac ako v roku 2015**.

Modernizácia informačno-komunikačnej infraštruktúry

MZVaEZ SR pokračovalo v modernizácii a racionalizácii informačno-komunikačnej infraštruktúry. Do praxe bol zavedený informačný systém vybudovaný v rámci projektu Elektronizácia služieb na úseku ochrany práv a záujmov občanov a podnikateľov SR v pôsobnosti MZVaEZ SR. S využitím infraštruktúr vo vládnom cloude bol implementovaný systém elektronickej správy registratúry. V oblasti ochrany citlivých informácií v elektronickom prostredí bol v roku 2016 realizovaný projekt zabezpečenej služby s dôrazom na operatívnosť, online komunikáciu a mobilitu. Jednou z priorit bola príprava a prevádzkovanie špecializovaných systémov pre zabezpečenie výkonu SK PRES 2016.

V roku 2017 MZVaEZ SR zavedie do prevádzky informačný systém pre elektronický obeh dokumentov a správu registratúry, čím zabezpečí úplnú pripravenosť pre výkon verejnej správy v súlade s princípmi budovania e-Governmentu. MZVaEZ SR bude i naďalej pokračovať v optimalizácii a širšej dostupnosti elektronických služieb pre občanov a podnikateľov.

Rozpočtové otázky

Vládny návrh zákona o štátnom rozpočte na rok 2016 bol prerokovaný v orgánoch NR SR a schválený dňa 20. 11. 2015 zákonom č. 411/2015 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2016. Príjmy kapitoly na rok 2016 boli stanovené vo výške 6 373 092 €. Z celkového objemu výdavkov kapitoly MZVaEZ SR na rok 2016 v sume 106 130 009 € bol záväzne stanovený limit miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní vo výške 47 127 522 € a limit kapitálových výdavkov vo výške 1 100 000 €.

Záverečný účet kapitoly MZVaEZ SR za rok 2016 bude vypracovaný v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a so Smernicou MF SR na vypracovanie záverečných účtov kapitol štátneho rozpočtu a následne predložený MF SR, Úradu vlády SR, Zahraničnému výboru NR SR a Výboru NR SR pre ľudské práva a národnostné menšiny v mesiaci apríl 2017. Do 31. 1. 2017 prebiehajú práce na účtovnej a rozpočtovej závierke za rok 2016. Až po jej skončení budú definitívne známe údaje o čerpaní rozpočtových prostriedkov do najnižšej úrovne programovej štruktúry kapitoly.